

Sprawozdanie z działalności

**Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Więcborku
w 2017 r.**

Więcbork, marzec 2018

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	5
2.	Realizacja zadań z zakresu pomocy i integracji społecznej	6
2.1	<i>Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy</i>	6
2.2	<i>Wybrane świadczenia pomocy społecznej, w tym praca socjalna.....</i>	8
2.3	<i>Pomoc żywnościowa, w tym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2016-2017</i>	14
2.4	<i>Działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną.....</i>	15
3.	Prace społecznie użyteczne	17
4.	Ośrodki wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18
4.1	<i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku.....</i>	18
4.2	<i>Klub Samopomocy DOMEK w Więcborku</i>	19
5.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017	19
5.1	<i>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i>	21
6.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2017-2022	22
6.1	<i>Zespół Interdyscyplinarny</i>	25
6.2	<i>Punkt Interwencji Kryzysowej</i>	26
7.	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017.....	26
7.1	<i>System wsparcia rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.....</i>	26
7.2	<i>Świetlica Środowiskowa UŚMIECH</i>	28
8.	Realizacja zadań z zakresu finansowego wsparcia rodziny z dziećmi	30
9.	Organizacja pracy i kadra	33
9.1	<i>Organizacja pracy.....</i>	33
9.2	<i>Zasoby kadrowe.....</i>	34
9.3	<i>Budżet MGOPS.....</i>	34
9.4	<i>Postępowania w ramach ustawy PZP.....</i>	35
9.5	<i>Skargi i wnioski</i>	36
9.6	<i>Kontrole</i>	36
10.	Potrzeby i plany w zakresie świadczenia pomocy na rzecz mieszkańców gminy na rok 2018	37
10.1	<i>Potrzeby na rok 2018</i>	37
10.2	<i>Plany na rok 2018.....</i>	38
11.	Załączniki	39
11.1	<i>Wykonanie budżetu MGOPS w Więcborku w roku 2017</i>	40

Spis tabel

Tabela 1, Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w okresie 2016-2017	6
Tabela 2, Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w okresie 2016 - 2017	6
Tabela 3, Świadczenia udzielane w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2017 r.....	8
Tabela 4, Analiza kosztów partycypacji gminy w kosztach pobytu osób zamieszkujących w dps, w latach 2014 – 2017	12
Tabela 5, Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2017 r.	13
Tabela 6, Najważniejsze działania administracyjne związane z udzielaniem mieszkańcom gminy pomocy w zakresie ups, podjęte w 2017 r.....	13
Tabela 7, Realizacja PO PŻ 2014-2020, Podprogram 2016 oraz Podprogram 2017	14
Tabela 8, Miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych i ich rodzaj.....	17
Tabela 9, Wydatki na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy w 2017 r.	30
Tabela 10, Wydatki na zasiłek dla opiekuna oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna w 2017 r.	31
Tabela 11, Źródła finansowania wydatków w 2017 r.....	34

Spis wykresów

Wykres 1, Główne źródło dochodu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2017 r.	8
--	---

1. WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku, przedstawia sprawozdanie z działań realizowanych na przestrzeni 2017 r. Niniejszy dokument obrazuje ogrom zadań i przedsięwzięć realizowanych na szeroko pojętym polu pomocy społecznej i aktywnej integracji.

To kolejny rok dążenia do zmiany postrzegania ośrodka w świadomości społeczności lokalnej, gdyż nie jest już tylko instytucją wypłacającą świadczenia pieniężne, lecz dzięki nowym formom wsparcia o charakterze niepieniężnym, przyczynia się skuteczniej do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Znaczna część mijającego roku upłynęła na usuwaniu skutków niszczycielskiej siły natury, która dała znać o sobie w nocy z 11 na 12 sierpnia 2017 r. W wyniku przejścia nawałnicy kilkadziesiąt budynków uległo uszkodzeniu w różnym stopniu wymagając pilnego remontu a kilka wymagało wręcz odbudowy. Wszyscy poszkodowani skorzystali z rządowej pomocy finansowej udzielanej przez tut. ośrodek. Niewątpliwie przez drugie półrocze 2017 r. priorytetem dla wielu pracowników było udzielanie pomocy rodzinom, które ucierpiały w wyniku nawałnicy.

Konsekwentnie dążono do zrealizowania zadań wynikających ze **Strategii Rozwoju Obszaru Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego**. Od kwietnia 2017 r. uruchomiono również działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej dla 34 bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo więcborczan, w ramach projektu partnerskiego, pn. „**Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork**”.

W czerwcu 2017 roku gościliśmy delegację powiatu tucholskiego – która z zainteresowaniem zapoznawała się z „**Partnerską współpracą ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej w zakresie animowania społeczności lokalnej**”.

W sierpniu 2017 r. w partnerstwie z Fundacją PRO EUROPA w Toruniu złożono wniosek aplikacyjny będący odpowiedzią na ogłoszony konkurs w ramach wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego dla Poddziałania 9.3.2 Rozwój usług społecznych, pn. „**Rozwój dostępności do usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnnych z terenu Gminy Więcbork**” dotyczący uruchomienia pomocy sąsiedzkiej na terenie gminy.

Natomiast w grudniu 2017 r. przygotowano projekt powiązany z przebudową budynku gospodarczego na **Klub samopomocy mieszkańców gminy Więcbork**, a dotyczący częściowego wyposażenia pomieszczeń, w ramach tworzonego **Klubu „Senior +”**, z programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2018. Dodatkowo, sfinalizowano partnerską współpracę z **firmą Pallmed, Sp.z o.o. w Bydgoszczy** w zakresie wsparcia mieszkańców gminy w otępieniach – prowadząc rekrutację uczestników projektu.

Dużo uwagi i zaangażowania ze strony ośrodka wymagało rozwijanie współpracy partnerskiej jak również współpracy przy organizacji różnorodnych imprez i przedsięwzięć dla więcborczan, za co zostaliśmy docenieni przez **Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Więcborku**, otrzymując wyróżnienie podczas „**Wieczoru Seniora 2017**”.

Kolejny raz składamy serdeczne podziękowania wszystkim osobom współpracującym z ośrodkiem na szeroko pojętym obszarze pomocy i integracji społecznej – mamy świadomość, że nie jest to łatwa praca, jednak nieustannie przynosząca wiele satysfakcji i zadowolenia, wierzymy, że uśmiech drugiego człowieka i słowa podziękowania rekompensują ten trud.

**Dyrekcja i Pracownicy
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku**

2. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

2.1 CHARAKTERYSTYKA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY

W myśl ustawy o pomocy społecznej podstawowym warunkiem przyznania pomocy jest zaistnienie jednego z problemów określonych w ustawie o pomocy społecznej, a ponadto – w głównej mierze dla świadczeń pieniężnych - warunkiem jest wysokość dochodu, który w 2017 r. nie mógł przekraczać dla osoby w rodzinie - **514 zł**, a dla osoby samotnie gospodarującej - **634 zł**.

Liczba środowisk objętych świadczeniami pomocy społecznej (*pieniężnymi i niepieniężnymi, z wyłączeniem pracy socjalnej*) na terenie gminy Więcbork w 2017 r. **wyniosła 453 rodziny**. W stosunku do roku 2016 nastąpił **spadek o 20 rodzin objętych pomocą**, wskaźnik osób korzystających z pomocy kształtuje się aktualnie na poziomie ok. 8,57% (2016: 9,10%). Wpływ na powyższą sytuację miały m.in. spadek bezrobocia w kraju zauważalny również na terenie powiatu sępoleńskiego, podjęcie staży przez osoby bezrobotne, migracja zarobkowa (krajowa jak i poza granice kraju), uzyskanie świadczeń przysługujących rodzinom w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (500+).

W 2017 r. dodatkowo udzielono pomocy finansowej rodzinom/osobom dotkniętym skutkami **nawałnicy** w sierpniu 2017 r. **Z rządowej pomocy skorzystało łącznie 88 rodzin**.

Tabela 1, Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w okresie 2016-2017

	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach		% mieszkańców gminy korzys. z pomocy	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	646	772*	1 615	2 008*	12,04	15,06
Liczba osób/rodzin objętych <u>tylko</u> pracą socjalną	173	241	399	686	-	-
Liczba osób/rodzin objętych pomocą - ogółem	473	453	1 221	1 142	9,10	8,57
w tym świadczenia pieniężne	343	318	950	765	-	-
w tym świadczenia niepieniężne	281	264	805	753	-	-
Świad. przyznane w ramach zad. zlec. gminie	18	109*	66	307*	-	-
Świad. przyznane w ramach zad. włas. gminy	466	442	1 195	1 095	-	-

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPIPS-03 za 2016–2017

*Uwzględniono liczbę rodzin, które skorzystały z rządowej pomocy w ramach nawałnicy

Powyższe dane uwidaczniają, iż liczba rodzin korzystających z różnorodnych świadczeń nadal **maleje**, rodziny te jednak borykają się z wieloma trudnościami, które nakładając się na siebie, zwiększają złożoność i komplikacje życia codziennego. Mniejsza liczba klientów nie oznacza mniej pracy dla pracownika socjalnego, uwidacznia natomiast się wzrastająca liczba rodzin, objętych tylko pracą socjalną (o 45% w stosunku do 2016 r.).

Tabela 2, Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w okresie 2016 - 2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	2016		2017		Różnica liczby rodzin w stos. do 2016r.	
	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%		
Liczba rodzin - ogółem	473	100	453*	100	-20	
Ubóstwo	273	58	241	53	- 24	
GRUPY PROBLEMÓW						
BRAK PRACY	Bezrobocie	231	49	200	44	-31

ZDROWOTNE	Niepełnosprawność	267	57	253	56	-14
	Długotrwała lub ciężka choroba	345	73	332	73	-13
RODZINNE	Potrzeba ochrona macierzyńs.	20	4	13	3	-7
	w tym: <i>wielodzietności</i>	0	-	0	-	0
	Bezradność w sprawach opiekuń.-wychowa.	106	22	90	20	-16
	w tym: <i>Rodziny niepełne</i>	51	11	48	11	-3
	<i>Rodziny wielodzietne</i>	45	10	35	8	-10
	Przemoc w rodzinie	21	4	21	5	0
SPOŁECZNE	Bezdomność	4	1	2	0,5	-2
	Alkoholizm	86	19	73	16	-13
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	4	1	3	1	-1
	Zdarzenie losowe	2	0	93**	18	+91
POZOSTAŁE	Sytuacja kryzysowa	5	1	93**	18	+88

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPIPS-03 za 2016–2017

*Dane **nie zawierają** liczby rodzin, które skorzystały z rządowej pomocy w ramach nawałnicy

**Uwzględniono liczbę rodzin, które skorzystały z rządowej pomocy w ramach nawałnicy

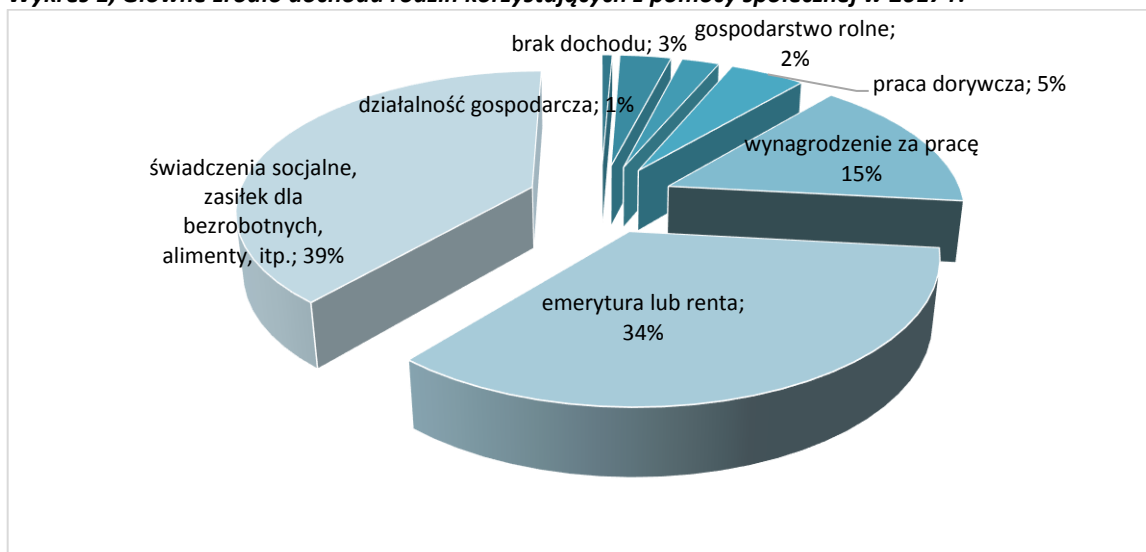
Biorąc pod uwagę strukturę powodów udzielenia pomocy MGOPS Więcbork, obserwowane w 2017 r. tendencje są analogiczne w porównaniu do roku 2016. Niezaprzeczalnie, dominującym motywem, podjęcia decyzji o skorzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej, były problemy wynikające ze zjawiska **niepełnosprawności** (56%) oraz **długotrwałej choroby** (73%).

W większości gospodarstw o dochodach poniżej kryterium dochodowego (53% ogółu rodzin korzystających z pomocy), powodem a zarazem przyczyną **ubóstwa** było **bezrobocie** (44%). Wg danych PUP Sępólno Kr. stopa bezrobocia na XII.2016 na terenie powiatu sępoleńskiego **wynosiła 17,5%**, natomiast na XII.2017 spadła do **14,6 punktu procentowego**. Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy może mieć istotny wpływ na zmniejszanie się liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Również **bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin**, dotyka znacznego odsetka badanej populacji (20%), problem zauważalny jest u prawie połowy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy (53%). Ważnym elementem pracy na rzecz tej grupy jest możliwość obejmowania rodzin dodatkową usługą jaką było wsparcie trzech „asystentów rodziny”. Niepokojącym zjawiskiem jest znaczny odsetek rodzin (16%), gdzie przyczyną kryzysu jest **uzależnienie od alkoholu** (z czego aż 51% to osoby samotne, w tym samotni mężczyźni stanowią aż 84% ogółu tych osób).

Na szczególną uwagę zasługują środowiska uwikłane w **przemoc w rodzinie** (problem ten zdiagnozowano u 21 rodzin korzystających ze świadczeń ups). Tendencja wzrostowa utrzymuje się od kilku lat i jest pochodną zmiany świadomości społecznej w tym zakresie. Rodziny przekraczają barierę strachu i wstydu przed ujawnieniem problemu, a powierzenie samorządom zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie powoduje angażowanie wielu służb pomocowych i ich sprawniejsze działanie. Sprawcy przemocy coraz rzadziej pozostają bezkarnymi, a ofiary mają dużo większą szansę na pomoc w przerwaniu aktów przemocy.

Wykres 1, Główne źródło dochodu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zgromadzonych w POMOST STD w 2017

Analizując powyższy wykres, uwidacznia się niewielka aktywności zawodowa beneficjentów, dla których głównym źródłem utrzymania **stanowią różnorodne świadczenia socjalne** (np. świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny, stypendia za odbywanie stażu, zasiłki dla bezrobotnych, dodatki mieszkaniowe, alimenty). Drugą grupę co do wielkości (**34%**) **stanowią rodziny gdzie podstawowym źródłem utrzymania są renty lub emerytury**, czyli również świadczenia wypłacane z systemu zabezpieczenia społecznego. Wśród 453 rodzin korzystających z pomocy, **tylko dla 15% wynagrodzenie stanowi główne źródło dochodu**, natomiast **3% rodzin nie posiada w ogóle własnego dochodu** (utrzymują się **tylko i wyłącznie** z pomocy finansowej tut. ośrodka).

2.2. WYBRANE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ, W TYM PRACA SOCJALNA

Na rzecz klientów pomocy społecznej świadczona jest pomoc pieniężna (finansowa) oraz niepieniężna (pomoc rzeczowa, w formie usług, porad i/lub konsultacji). Nadal dominują świadczenia pieniężne, jednak relacje i tendencje w poszczególnych formach świadczeń są zróżnicowane.

Tabela 3, Świadczenia udzielane w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2017 r.

Lp	Formy pomocy	2017			Kwota świadcz. w zł w 2016	Dynamika wzrost/spadek w stosunku do 2016 roku
		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota zrealizowa. świadczeń w zł*		
1	2	3	4	5	6	7
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE						
1	ZASIŁEK CELOWY NA STRATY POWSTAŁE W WYNIKU ZDARZEŃ NOSZĄCYCH ZNAMIONA KLĘSKI ŻYWIŁOWEJ	93	135	785 066	-	+100%
2	ZASIŁKI OKRESOWE	143	1 014	345 796	459 126	-25%
3	ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE, ogółem, w tym:	x	x	278 927	228 220	+20%

3.1	Zasiłek celowy	97	167	33.319	43 738	-4%
3.2	Zasiłki celowe, w ramach programu państwa w zakresie dożywiania	228	1 579	199 000	168 900	+18%
3.3	Specjalny zasiłek celowy	72	111	27 731	23 562	+18%
3.4	Zasiłek celowy na pokrycie kosztów zdarzenia losowego, ogółem, w tym:	3	3	3 810	6 300	-40%
3.4.1	<i>zasiłek sfinansowany z darowizn dla osób poszkodowanych podczas nawałnicy z 11 na 12 sierpnia 2017r.</i>	2	2	3 310	x	+ 100%
3.5	Zasiłek celowy/specjalny zasiłek celowy o charakterze motywującym (wkład własny do projektu pn. „Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork”)	34	34	15 067	x	+ 100%
4	ZASIŁKI STAŁE	60	589	264 355	273 388	-3%
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE						
1	USŁUGI OPIEKUŃCZE świadczone w miejscu zamieszkania	62	21 737	667 494	628 151	+6%
2	ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DPS	18	195	509 346	426 266	+19%
3	POSIŁEK ogółem, w tym:	327	53 100	272 232	287 566	-5%
3.1	<i>dla dzieci</i>	217	26 864	130 938	133 561	-2%
3.2	<i>dla osób z dochodem powyżej 150% kryterium (poza programem)</i>	107	15 652	79 257	73 528	+8%
4	SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE dla osób z zaburzeniami psychicznymi	22	1 576	102 349	73 270	+40%
5	SCHRONIENIE	1	151	7 500	4 418	+70%
6	SPRAWIENIE POGRZEBU	2	3	6 290	2 768	+127%

Źródło: *analiza własna na podstawie wykonania księgowego

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika, iż świadczeniem pieniężnym o największym rozmiarze pod względem wielkości środków finansowych przekazanych na jego realizację była **rządowa pomoc finansowa państwa dla osób dotkniętych nawałnicą w sierpniu 2017, udzielana w postaci „ZASIŁKU CELOWEGO NA STRATY POWSTAŁE W WYNIKU ZDARZEŃ NOSZĄCYCH ZNAMIONA KLĘSKI ŻYWIOŁOWEJ”**.

Zadanie było realizowane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Stąd też pomoc przyznawana była na podstawie obowiązujących przepisów ustawy o pomocy społecznej, wytycznych Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Pierwsze wsparcie finansowe przyznawano w oparciu o zasady dotyczące pomocy **do 6 tys zł**, regulujące kwestie przyznania zasiłku celowego dla rodzin/osób poszkodowanych w wyniku nawałnicy – **TYLKO W BUDYNKACH MIESZKALNYCH**.

Z takiej formy pomocy skorzystało na terenie gminy Więcbork aż **70 rodzin**, na łączną **kwotę 187 300 zł (najniższy zasiłek wyniósł 100 zł, najwyższy 6 000 zł)**. Pomoc była przeznaczona na zabezpieczenie bieżących potrzeb (26% ogółu), pozostałą część środków skierowano na dofinansowanie do kosztów drobnych remontów. Ważne jest to, iż 88% zasiłków wypłacono już w sierpniu 2017 r.

Kolejne zasiłki wypłacane były w oparciu o zasady Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 sierpnia 2017 r. Integralnym dokumentem stanowiącym podstawę weryfikacji szkód, była **„OCENA USZKODZEŃ BUDYNKU SPOWODOWANYCH DZIAŁANIEM ZJAWISK ATMOSFERYCZNYCH – SIERPIEŃ 2017”** sporządzona przez Powiatowych Inspektorów Nadzoru Budowlanego, którzy oceniali procent uszkodzenia w wyniku nawałnicy konstrukcji budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Z tej formy pomocy skorzystały **44 rodziny**, na łączną **kwotę 597 766 zł (najniższy zasiłek wyniósł 933,-zł, natomiast najwyższy 52.000,-zł)**. Pomoc była przeznaczona na **REMONT** lub **ODBUDOWĘ BUDYNKÓW**

MIESZKALNYCH LUB BUDYNKÓW GOSPODARCZYCH. Wszystkie osoby zostały zobowiązane do dostarczenia do tut. ośrodka rachunków/faktur potwierdzających zakupione usługi/materiały (96% zasiłków wypłacono we wrześniu 2017 r.).

Finalnie ze wsparcia finansowego skorzystało **88 rodzin**. Tut. ośrodek wydał, w tym zakresie 132 decyzje administracyjne **na łączną kwotę 785 066 zł**. Nadmienia się, że 1 osoba dokonała zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie 1 200 zł, natomiast 2 rodziny oczekują jeszcze na dopłatę środków finansowych, w łącznej wysokości 33 200 zł (*świadczenia zostaną zrealizowane w 2018 r. po otrzymaniu środków na ten cel od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego*).

łącznie wydano **192 decyzje administracyjne** (132 decyzji przyznających pomoc finansową oraz 39 decyzji odmawiających przyznania pomocy oraz 21 decyzji zmieniających wcześniej wydane już decyzje), osoby złożyły **7 odwołań** do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy (z czego po rozpatrzeniu przez organ II instancji: 2 sprawy przekazano do ponownego rozpatrzenia, 2 sprawy utrzymano w mocy, 2 sprawy utrzymano w mocy na skutek uchybienia terminu odwoławczego oraz 1 sprawa jest w toku).

Dodatkowe formy pomocy koordynowane przez tut. ośrodek dla osób dotkniętych skutkami nawałnicy:

1. w wyniku zbiórki różnych produktów, przeprowadzonej w markecie MILA w Więcborku przez CARITAS DIECEZJI BYDGOSKIEJ, **5 rodzin (tj. 16 osób)** za pośrednictwem tut. ośrodka otrzymało 111 kg produktów żywnościowych, 52 litry wody oraz różnorodne środki czystości i środki higieny osobistej.
2. W wyniku dokonanych wpłat z darowizn na rzecz mieszkańców gminy Więcbork, w łącznej kwocie 3.310,-zł, **2 rodziny** otrzymały dodatkową pomoc finansową.
3. Nieocenioną pomoc zaoferował również Eugeniusz Kłopotek, Dyrektor Instytutu Zootechniki, Państwowego Instytutu Badawczego, Zakładu Doświadczalnego Kołuda Wielka w Janikowie, przekazując na rzecz **2 rodzin** wybrane przez nich materiały i usługi budowlano-remontowe **na łączną kwotę 10 000,-zł**.
4. Wsparcie finansowe **w kwocie 10 000 zł** zadeklarowała również **Fundacja ORLEN** – do otrzymania pomocy wytypowano 1 rodzinę (*darowizna zostanie sfinalizowana w 2018 roku*).
5. Tut. ośrodek nadmienia, iż wspomagał również inne gminy dotknięte nawałnicą. Oddelegowano **4 pracowników** tut. ośrodka do wykonywania obowiązków służbowych w GOPS Kęsowo i GOPS Sośno (**łącznie 16 dni**).

Z perspektywy czasu można jednoznacznie stwierdzić, iż było to zadanie wymagające ze strony tut. ośrodka wyjątkowej koordynacji działań wszystkich pracowników zaangażowanych do obsługi tego przedsięwzięcia jak również niezwykle profesjonalnej i życzliwej współpracy różnych służb pomocowych.

Kolejnym świadczeniem pieniężnym, na realizację którego gmina otrzymała znaczące środki finansowe był **ZASIŁEK OKRESOWY**, był w 2017 r. wydatkowane na ten cel aż **345 796 zł**, skorzystały z niego **143 osoby (2016: 183 osoby)**, żyjących w 140 rodzinach (tj. 31% ogółu rodzin korzystających z pomocy). Świadczenie to w zdecydowanej większości przypadków było przyznawane z tytułu **bezrobocia** (97% ogółu rodzin).

Wśród świadczeń pieniężnych znajduje się również **ZASIŁEK CELOWY**, przeznaczony głównie na dofinansowanie do zakupu opału; bieżących kosztów mediów; zakupu środków czystości; leków/kosztów leczenia. Omawianą pomoc otrzymało **97 rodzin**, na łączną kwotę **33 319 zł**. Na specjalne zasiłki celowe wydatkowano łącznie kwotę **27 731 zł**, pomoc tę otrzymały 72 rodziny.

Dodatkowo, w grudniu 2017 r. **ZASIŁKI CELOWE (w tym specjalne zasiłki celowe)** wypłacono 34 uczestnikom projektu pn. „Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork,” będącego odpowiedzią na ogłoszony przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego jako Instytucji

Zarządzającej konkurs Nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-048/16, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, **na łączną kwotę 15 067 zł.**

W 2017 r. **ZASIŁEK CELOWY** przyznawano również na zakup żywności, w ramach wieloletniego **PROGRAMU POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA**. Wydatki na ten cel (199 000 zł) stanowią 71% całości kosztów zasiłków celowych. Program, oprócz wypłaty zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w celu jego przygotowania, przewidywał również realizację pomocy w formie **POSIŁKÓW**. Pomoc przyznawana była bezpłatnie osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z założeniami Programu podstawowym celem udzielania pomocy żywieniowej było ograniczenie zjawiska niedożywienia, dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

łącznie Programem, objętych zostało **726 osób** (2016: 840), z czego:

- **597 osób** (223 rodziny) skorzystało ze świadczenia pieniężnego w postaci **zasiłku celowego** na zakup żywności, na łączną kwotę **199 000 zł**;
- **255 osób** (140 rodzin) skorzystało z **posiłku**, na łączną kwotę **181 773 zł**.

łączne koszty realizacji zadania wyniosły **380 773 zł**, z czego 76 800 zł stanowią środki z budżetu gminy (≈20%) natomiast 303 973 zł – środki z budżet państwa (≈80%).

Dodatkowo, poza omawianym programem **107 osób** (2016: 90 osób) skorzystało z **POSIŁKÓW**, finansowanych bezpośrednio ze środków własnych gminy Więcbork. Były to osoby nie spełniające kryterium ustawowego obowiązującego, w ramach programu (tj. ponad 150% obowiązującego kryterium), w omawianej grupie znaleźli się przede wszystkim uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku, osoby starsze, długotrwale chore, niepełnosprawne. łączny koszt realizacji świadczenia wyniósł **79 257 zł** (analogicznie wydatkowano w 2016: **73 528**; w 2015: **71 696 zł**; w 2014: **50 892 zł**).

ZASIŁEK STAŁY, należy do świadczeń pieniężnych wspierający osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, pozostające w ubóstwie. Świadczenie należy do katalogu świadczeń obligatoryjnych. Omawianą pomoc otrzymało **60 osób** (2016: 62 osoby) na łączną kwotę **264 355 zł** (nastąpił spadek wydatków o 2% w stosunku do 2016 r.).

Najbardziej kosztową usługą kierowaną do osób wymagających pomocy w miejscu ich zamieszkania jest **USŁUGA OPIEKUŃCZA**, którą świadczy **17 opiekunek – zatrudnionych w tut. ośrodku**.

W 2017 r. usługami objęto **62 osoby** (2016: 70 osób), z czego:

- **88%** ogółu osób to osoby samotnie gospodarujące;
- **81%** ogółu osób jest w wieku powyżej 70 lat (52 osoby), z czego aż 46 osób zamieszkuje samotnie;
- **83%** ogółu osób to kobiety;
- **36%** ogółu osób zamieszkuje na wsi (pracownicy obsługują mieszkańców 10 wsi: Frydrychowo, Lubcza, Pęperzyn, Runowo Krajeńskie, Runowo-Kolonia, Suchorączek, Sypniewo, Witunia, Zakrzewek i Zgniłka). MGOPS refunduje **7 opiekunkom** koszty użytkowania prywatnego samochodu, w ramach ryczałtu pieniężnego. Przyznane ryczałty nie pokrywają rzeczywistych potrzeb.

Na rzecz usługobiorców zabezpieczono **24 423 godzin usług** (*średnia ilość godzin dziennie na 1 osobę nadal wynosi 1,5h*), z różnorodnych powodów zawieszenia realizacji usług (*np. pobyty w szpitalu, wyjazdy do rodziny, nieobecności opiekunek*) zrealizowano **21 737 godziny**, tj. o 11% mniej niż zaplanowano.

Na ten cel z budżetu wydatkowano **667 494 zł** (tj. wynagrodzenia opiekunek, pochodne od wynagrodzeń, odpis na ZFŚS, środki BHP, badania BHP, podróże służbowe).

Pełen koszt 1 godziny usługi do dnia 31.07.2017r. wynosił 19,63 zł, natomiast od dnia 01.08.2017r. wynosi 20,99 zł. Pobrana odpłatność za świadczone usługi **wyniosła 64 031 zł (2016: 63 389 zł)**, co stanowi **tylko 9,59% ogółu wydatków** (2016: 10,09%).

Kolejnym, bardzo ważnym świadczeniem niepieniężnym, ze względu na jego specyficzny charakter, jest **SPECJALISTYCZNA USŁUGA OPIEKUŃCZA DLA OSÓB ZABURZONYCH PSYCHICZNIE**, realizowana jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej (środki finansowe na realizację tego zadania pochodzą w 100% z budżetu państwa). Usługi, na podstawie zawartych umów cywilno-prawnych świadczyło 6 specjalistów: *2 pedagogów, 2 psychologów, 1 terapeuta zajęciowy i 1 logopeda*.

Usługami objęto **22 osoby** (w tym 13 dzieci). Łącznie w 2017 r. wydatkowano na ten cel **102 349 zł**, średni koszt 1 godziny usług opiekuńczych wyniósł 58 zł. Dodatkowo, w ramach posiadanych środków zakupiono również konieczne materiały edukacyjne i dydaktyczne. Zapotrzebowanie na usługi systematycznie wzrasta, stąd też rozmiar realizacji usługi zwiększono w stosunku do 2016 roku **o 40%**.

Nadmienia się, że omawiane świadczenie jest odpłatne, o ile dochód na osobę w rodzinie przekroczy kwotę kryterium osoby samotnie gospodarującej tj. 634 zł. Kwota wniesionej odpłatności wyniosła **7 761 zł**, co stanowi **7,58 % ogółu wydatków**.

Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin nadal sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do różnych form instytucjonalnych, z tego też powodu **SKIEROWANIE I OPŁACANIE POBYTU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ** systematycznie zwiększa poziom wydatków jaki ponosi gmina na ten cel.

W roku 2017 złożono **2 wnioski** o umieszczenie w domach pomocy społecznej, z czego 2 osoby zostały skierowane i umieszczone w dps.

W 2017 r. w domach pomocy społecznej przebywało łącznie **18 mieszkańców gminy**. Opłata w tym zakresie wnoszona była przez:

- mieszkańca domu i gminę – w 16 przypadkach;
- mieszkańca domu, gminę i rodzinę – w 2 przypadkach.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę **509 346 zł**, natomiast kwotę **8 300 zł** opłaciła rodzina.

Tabela 4, Analiza kosztów partycypacji gminy w kosztach pobytu osób zamieszkujących w dps, w latach 2014 – 2017

Wyszczególnienie	Lata			
	2014	2015	2016	2017
Osoby które zamieszkiwały w dps	15	17	16	18
Średnia liczba miesięcy zamieszkiwania osób w dps	10	10	11	11
Koszt poniesiony z budżetu MGOPS (w zł)	338 388	398 236	426 266	509 346
Procent wzrost wydatków w stosunku do roku poprzedzającego	x	18	7	16

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPiPS-03 za 2014 - 2017 r.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych jest prowadzenie **PRACY SOCJALNEJ**. Jej głównym celem jest poprawa funkcjonowania rodziny lub osoby w jej lokalnym środowisku, która spowoduje wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna powinna być podstawową formą pomocy udzielaną korzystającym z pomocy społecznej rodzinom. Świadczenia pieniężne winny być tylko jej uzupełnieniem. Tymczasem rzeczywistość jest zupełnie inna. Pomoc sprowadza się głównie do weryfikowania przesłanek do udzielenia świadczeń finansowych i niefinansowych.

W 2017 r. różnorodnymi elementami pracy socjalnej objęte **zostały wszystkie rodziny, które zgłosiły się o jakiegokolwiek wsparcie, tj. 772 rodziny** (2017: 646 rodziny), w tym **241 rodziny** nie uzyskało innego świadczenia oprócz pracy socjalnej (**2016: 173 rodzin**).

Tabela 5, Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2017 r.

L.p	Wyszczególnienie	Ilość rodzin	% udziału
1.	Rozmowy wspierające i motywujące	772	100
2.	Pomoc w załatwieniu odzieży, opału i żywności (POPŻ, Podprogram 2017)	352	46
3.	Informowanie o przysługujących ulgach, uprawnieniach	340	44
4.	Pomoc w uzyskaniu świadczeń (emerytalno-rentowych, rodzinnych, alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego, energetycznego, itp.)	235	30
5.	Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami (Policja, PUP, PCPR, sąd, PUP)	168	22
6.	Organizacja poradnictwa specjalistycznego (w tym w ramach PIK)	135	17
7.	Pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności/orzeczenia o niepełnospra.	69	9
8.	Współpraca za szkołą, pedagogiem szkolnym	61	8
9.	Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Więcborku	53	7
10.	Współpraca z kuratorem sądowym, społecznym	33	4
11.	Współpraca z lekarzami, pielęgniarkami środowiskowymi	28	4
12.	Zapewnienie dzieciom letniego wypoczynku (bezpłatne kolonie)	18	2

Źródło: analiza własna

Metodyczną pracą socjalną objęto **42 osoby** w postaci **KONTRAKTU SOCJALNEGO** tzn. wypracowano plan wspólnych działań klienta i pracownika socjalnego poprzedzony wnikliwą diagnozą, która pozwoliła na celne określenie problemów osoby oraz wyznaczenie osiągalnego celu.

Obciążenie obowiązkami służbowymi zatrudnionych pracowników socjalnych (dalej: PS) jest **bardzo duże**. Średnio w 2017 r. na 1 PS, w 6 rejonach opiekuńczych przypadało **129 rodzin**.

Tabela 6, Najważniejsze działania administracyjne związane z udzielaniem mieszkańcom gminy pomocy w zakresie ups, podjęte w 2017 r.

L.p	Rodzaj podjętych działań	Ilość spraw
1.	Praca socjalna – ogółem	772
1.1	- Notatki służbowe dokumentujące podjęte przez pracowników socjalnych działania	646
1.2	- Praca socjalną w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty	73
1.3	- Praca socjalna w oparciu o asystenturę rodzin	31
1.4	- Uczestnictwo w rozprawach sądowych	4
1.5	- Interwencje socjalne w stanach nagłych	9
2.	Wnioski o udzielenie pomocy (zarejestrowane w systemie POMOST STD)	1 942
3.	Rodzinne wywiady środowiskowe - ogółem	1 593
3.1	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część IV	1 213
3.2	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część I	212
	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część VII (nawałnica)	104
3.3	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część II, III	45
3.4	- Rodzinne wywiady środowiskowe – część VIII, IX (świadczenia rodzinne)	22
4.	Decyzje administracyjne - ogółem	2 530
4.1	- Decyzje przyznające różnorodne formy pomocy	1 937
4.2	- Decyzje administracyjne zmieniające zakres pomocy	288
4.3	- Decyzje administracyjne odmawiające udzielenia pomocy	132
4.4	- Wygaśnięcie poprzedniej decyzji	102
4.5	- Umorzenia i uchylecia postępowania	52
4.6	- Decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń	19

4.7	- <i>Odwołania od decyzji (w tym 2 odwołania rozpatrzono we własnym zakresie, w przypadku 4 pozostałych – SKO utrzymało w mocy decyzje tut. ośrodka)</i>	7
4.8	- <i>Ilość wystawionych tytułów wykonawczych</i>	6
5.	Zaświadczenia dla świadczeniobiorców	225
6.	Informacje/opinie nt. osoby/rodziny przekazane do różnych podmiotów (instytucji)	91
6.1	- <i>Informacje udzielane na wniosek Policji, Prokuratury, Sądu, Komornika</i>	33
6.2	- <i>Informacje, opinie dot. sytuacji rodzin na wniosek PCPR, placówek opiekuńczo-wychowawczych, szpitali, zakładów karnych</i>	47
6.3	- <i>Informacje, opinie dot. mieszkańców gminy na wniosek różnych podmiotów (ZUS, KRUS, UM, ZGK, itp.)</i>	5

Źródło: analiza własna

2.3 POMOC ŻYWNOŚCIOWA, W TYM W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020, PODPROGRAM 2016-2017

W roku 2017 realizowano założenia **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (dalej PO PŻ) 2014–2020 – Podprogram 2016 oraz Podprogram 2017, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.**

Caritas
Diecezji
Bydgoskiej

Instytucją Zarządzającą Programem jest MRPiPS, a Instytucją Pośredniczącą **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa** (dawna: Agencja Rynku Rolnego). Produkty dla gminy Więcbork w Podprogramie 2016-2017 – **przekazuje Caritas Diecezji Bydgoskiej.**

Program, w swoich założeniach przewiduje wsparcie osób i rodzin najbardziej potrzebujących w sposób trwały i intensywny poprzez udzielanie im nieodpłatnej pomocy żywnościowej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i z poszanowaniem godności osób uprawnionych.

Tabela 7, Realizacja PO PŻ 2014-2020, Podprogram 2016 oraz Podprogram 2017

Wyszczególnienie	Podprogram 2016	Podprogram 2017
Czas trwania programu	sierpień 2016 - maj 2017	sierpień 2017 – maj 2018
% kryterium dochodowego w systemie pomocy społecznej uprawniającego do korzystania z pomocy żywnościowej	150%	200%
Kwoty dochodu na osobę w rodzinie (w zł) (okres obowiązywania)	<ul style="list-style-type: none"> 951 - osoba samotnie gospodarująca, 771 - osoba w rodzinie (VII/2016 – XII.2016) 	<ul style="list-style-type: none"> 1 268 - osoba samotnie gospodarująca, 1 028 - osoba w rodzinie (od I.2017)
Liczba zakwalifikowanych mieszkańców gminy do odbioru pomocy żywnościowej (liczba rodzin)	957 osób (352 rodziny)	964 osób (356 rodziny)*
Łączna ilość pozyskanej żywności	46 ton (tj. ok. 95 000 sztuk różnorodnych produktów)	19,5 tony* (tj. ok. 45 300 szt. różnorodnych produktów)
Wartość pozyskanej żywności	211 149 zł	101 576 zł
Wydatki z budżetu gminy Więcbork (tj. koszty transportu)	4 305 zł (tj. 8 partii żywności)	2 030 zł* (tj. 3 partie żywności)

Źródło: analiza własna

*dane dotyczą realizacji Podprogramu 2017, w okresie od sierpnia 2017 r. do grudnia 2017 r.

Dodatkowo, w ramach działań towarzyszących w styczniu i lutym 2017 r. odbyły 2 warsztaty: pyszny i kolorowy **warsztat kulinarny** oraz ciekawy i pouczający **warsztat dietetyczny**, z których skorzystało **aż 100 osób**.

Realizacja pomocy żywnościowej to **nadal dodatkowe zadanie** wykonywane przez pracowników tut. ośrodka. Dokumentację i sprawozdawczość prowadzi dwóch pracowników socjalnych, w ramach podstawowego zakresu zadań, ponadto nieocenioną pomocą służą pracownicy Urzędu Miejskiego w Więcborku, rozładowujący żywność z samochodu do magazynu.

2.4 DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I INTEGROUJĄCE SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

Aktywna integracja traktowana jako nowe narzędzie czy wręcz nową formę pomocy społecznej wymusza na osobach udzielających wsparcia indywidualne podejście do każdego przypadku, zerwanie z szablonowym myśleniem i działaniem oraz całościowe postrzeganie sytuacji jednostki/grupy, która potrzebuje wsparcia (za Miżejewski C., *Aktywna integracja – nowa formuła pomocy społecznej*, dostępna na: http://zalaczniki.ops.pl/dz1/aktywna_integracja2009.doc). Cyklicznie, w tym zakresie rozwijana jest współpraca ośrodka ze **Stowarzyszeniem Aktywnych**

Společnie w Więcborku przy tworzeniu i realizacji różnorodnych inicjatyw jak również szeroka współpraca partnerska z innymi podmiotami (organizacjami).

W 2017 r. w ramach działań związanych z aktywną integracją zorganizowano:

1. cykliczne spotkania organizowane dla seniorów w **KLUBIE SENIORA**,
2. imprezę sportowo-integracyjną, pn. **PIKNIK PRZYJAŹNI 2017**,
Na realizację w/w działań, łącznie wydatkowano **31 568 zł**, z czego:
 - ze środków własnych **gminy Więcbork** kwotę **22 389 zł** (tj. 71% ogółu wydatków),
 - ze środków pozyskanych przez **Stowarzyszenie Aktywnych Společnie w Więcborku** kwotę **9 179 zł** (tj. 29% ogółu wydatków).
3. **wsparcie społeczno-zawodowe dla 34 mieszkańców gminy Więcbork, w ramach „PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NA TERENIE GMINY WIECBORK”** finansowanego z Funduszy Europejskich. Wartość programu wynosi ogółem **400 333 zł**, z czego dofinansowanie ze środków UE wynosi **340 279 zł. Przekazana dotacja UE w 2017 r. wynosi 208 846 zł.**

Klub Seniora działa od ośmiu lat, odpowiadając na potrzeby 42 osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych do podejmowania wspólnych działań twórczych, kulturalnych i społecznych. Został stworzony z myślą o integracji i aktywizacji środowiska lokalnego.

Cel Klubu: przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu 42 seniorów.

Główne działania: zorganizowanie 90 dni aktywnych zajęć grupowych dla seniorów, z czego:

1. **55 różnorodnych dni aktywności** zorganizowano przez tut. ośrodek przy wykorzystaniu środków własnych gminy Więcbork (m.in. warsztaty tematyczne, spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, okolicznościowym, zajęcia sportowo-rekreacyjne, spotkania z ludźmi z pasją;
2. **25 różnorodnych dni aktywności**, zorganizowanych w partnerstwie przez Stowarzyszenie Aktywnych Společnie w Więcborku w ramach realizowanych 3 projektów socjalnych, sfinansowanych z pozyskanych przez stowarzyszenie dotacji zewnętrznych (dotacja Burmistrza Więcborka; Powiatu Sępoleńskiego, ze środków PFRON, Województwa Kujawsko-Pomorskiego).

3. dodatkowo zorganizowano **9 wyjazdów grupowych** o charakterze edukacyjnym, kulturalnym czy edukacyjnym.

Na realizację powyższych działań ze środków własnych gminy wydatkowano łącznie kwotę **21 915 zł**, natomiast stowarzyszenie wydatkowało łącznie kwotę **5 200 zł** z pozyskanych trzech dotacji.

Impreza integracyjna dla około 450 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie z powodu niepełnosprawności/długotrwałej choroby oraz trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cel: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 240 mieszkańców miasta i gminy Więcbork w szczególności osób niepełnosprawnych poprzez udział w imprezie integracyjnej, pn. „Piknik Przyjaźni 2017” kształtującej

prawkłdowe umiejętności spędzania wolnego czasu z całą rodziną.

Przedsięwzięcie sfinansowano ze środków:

1. Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Kobiet GINEKA w Bydgoszczy w ramach realizowanego projektu partnerskiego z MGOPS w Więcborku pn. „**Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork**” finansowanego z Funduszy Europejskich w łącnej kwocie **3 000 zł**,
2. MGOPS w Więcborku, w łącnej kwocie: **474 zł**,
3. SAS w Więcborku, w łącnej kwocie **3 979 zł**, w ramach środków pozyskanych od **Burmistrza Więcbork** oraz **Starosty Sępoleńskiego** ze środków **PFRON**.

Na organizację przedsięwzięcia łącznie wydatkowano: **7 453 zł**.

Program Aktywności Lokalnej na terenie Gminy Więcbork

Od 1 maja 2017 r., przez 24 miesiące będzie trwała realizacja projektu pn. „**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NA TERENIE GMINY WIĘCBORK**”, dofinansowanego z Funduszy Europejskich. Projekt wdrażany jest przez Stowarzyszenie na **Rzecz Rozwoju Kobiet**

„**GINEKA**” w Bydgoszczy, w partnerstwie z Gminą Więcbork/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Więcborku.

Głównym celem projektu jest **aktywna integracja zawodowo – społeczna 34 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (bezrobotni lub nieaktywni zawodowo) oraz 100 osób z otoczenia z terenu miasta i gminy Więcbork, przy zastosowaniu instrumentów aktywnej integracji.**

W ramach projektu w 2017 r. uruchomiono następujące instrumenty aktywnej integracji:

- 7 osób skierowano na szkolenie zawodowe zakończone certyfikatem,
- 24 osoby skorzystały z grupowych warsztatów doradczych oraz wsparcia indywidualnego prowadzonego przez doradcę zawodowego,
- 34 osoby ukończyły trening kompetencji i umiejętności społecznych,
- 34 osoby skorzystały z indywidualnego wsparcia coacha oraz specjalisty ds. wizerunku,
- zajęcia animacyjne na terenie 2 świetlic wiejskich, tj. w Wituni i Runowie Krajeńskim,
- 34 osoby objęto pracą socjalną świadconą przez pracowników socjalnych MGOPS w Więcborku.

Dodatkowo, dla 34 uczestników projektu oraz min. 100 osób z ich otoczenia zorganizowano: 2 wyjazdy integracyjno-edukacyjne, spotkanie wigilijne o charakterze integracyjno-edukacyjnym, piknik integracyjny, 4 spotkania edukacyjne, przeprowadzono również badania diagnostyczne na terenie gminy.

Realizacja w/w działań w 2017 r. pozwoliła na osiągnięcie następujących rezultatów:

- **7 osób** uzyskało kwalifikacje zawodowe potwierdzone certyfikatem (4 osoby w zakresie „opiekuna osób starszych”, 1 osoba w zakresie „obsługi wózka widłowego”, 2 osoby w zakresie „fryzjer”),

- **5 osób** znalazło zatrudnienie na otwartym rynku pracy (umowy o pracę zawarte na ponad 3 miesiące),
- **53 osoby** z otoczenia uczestników projektu zwiększyło osobistą aktywność i integrację społeczną w wyniku udziału w zaplanowanych działaniach projektu.

Dodatkowo w ramach projektu **wyposażono użytkowaną w budynku tut. ośrodka salę szkoleniową w 15 krzesel, 3 stoły modułowe i projektor multimedialny**. Pozwoliło to na zwiększenie komfortu i jakości działań odbywających się w tym pomieszczeniu.

Łączna wartość projektu wynosi 400 333 zł, w tym:

- 340 278 zł stanowi wkład EU (tj. 85% wartości projektu),
- 60 055 zł stanowi wkład własny partnera projektu – Gminy Więcbork/MGOPS w Więcborku (tj. 15% wartości projektu).

Przekazana dotacja UE w 2017 r. wynosiła 208 846 zł.

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

3. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne (dalej: PSU) mogą wykonywać osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej, w wymiarze do 10 godzin tygodniowo. PSU są formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, spełniają rolę pomocową, oraz kształtują postawy i przywracają zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Stwarzają warunki powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Ponadto mają za zadanie zdyscyplinowanie osób bezrobotnych – odmowa pracy na rzecz gminy **może skutkować ograniczeniem lub odmową udzielenia wsparcia z pomocy społecznej**. Z tytułu wykonywania PSU osoby otrzymują świadczenie pieniężne, aktualnie **w wysokości 8,10 zł za godzinę** (od świadczenia pieniężnego z tytułu wykonywania PSU nie jest odprowadzany podatek, składka na ubezpieczenie społeczne ani zdrowotne, jednak świadczenie to nie jest wolne od potrąceń komorniczych).

Tabela 8, Miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych i ich rodzaj

L.p.	Wyszczególnienie 34 instytucji/podmiotu na rzecz którego wykonywane są prace społecznie użyteczne	Liczba osób*	Rodzaj prac
1.	21 sołectw	25	prace porządkowe
2.	Urząd Miejski w Więcborku	4	prace porządkowe
3.	MGOPS w Więcborku oraz podmioty podległe (<i>Świetlica Środowiskowa, Środowiskowy Dom Samopomocy</i>)	6	prace porządkowe, roznoszenie korespondencji
4.	Szkoły podstawowe	12	prace porządkowe
5.	MGOK w Więcborku	1	prace porządkowe
6.	Przedszkola: Więcbork, Sypniewo	2	prace porządkowe
7.	MG Biblioteka Publiczna w Więcborku	1	prace porządkowe

Źródło: analiza własna na podstawie wykonywanych prac w 2016 r.

*wartość odzwierciedlająca narastającą liczbę osób w obu okresach uruchomienia prac

W 2017 r. PSU wykonywało łącznie **51 osób bezrobotnych**. Plan budżetu na 2017 r. wynosił **147 240 zł**, z czego wydatkowano **116 932 zł** (co stanowi 79,42% wykonania planu). Kwota refundacji z PUP w Sępólnie Krajeńskim wyniosła **46 773 zł** (tj. 40% realizacji zadania). Osoby wykonujące PSU łącznie przepracowały **14 436 godziny**.

Nadmienia się, iż w wyniku podjętych PSU **8 osób podjęło zatrudnienie, a 2 osoby zostały skierowane na staż w placówkach, w których wykonywały prace społecznie użyteczne. Podczas trwania prac społecznie użytecznych 3 osoby utraciły status osoby bezrobotnej z uwagi na osiągnięcie wieku emerytalnego.**

4. OŚRODKI WSPARCIA DZIENNEGO DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

4.1. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY W WIĘCBORKU

Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Korzystanie z usług świadczonych w ŚDS, szczególnie dla osób mieszkających na terenach wiejskich, zapobiega ich wykluczeniu oraz izolacji społecznej, daje

szansę i możliwość rozwoju, a przede wszystkim możliwość uczestnictwa w szeroko rozumianym życiu społecznym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku przeznaczony jest dla **35 osób przewlekle psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo** – typu A i typu B.

W ŚDS działa zespół wspierająco-aktywizujący, który tworzy indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego. Realizowane są one poprzez prowadzenie terapii zajęciowych (plastycznej, ceramicznej, kulinarnej, gałkankowy kramik, dekoracji i obróbki drewna, ruchowej, komputerowej, kulturalnej), treningów funkcjonowania w życiu społecznym (trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening kulinarny, trening aktywności, trening umiejętności szkolnych, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, trening higieniczny), poradnictwo psychologiczne oraz poradnictwo psychiatryczne, zgodnie z § 14 rozporządzenia MPiPS w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Na dzień 31.12.2017 r. zatrudnionych było **10 osób**, w tym: kierownik (na urlopie wychowawczym), kierownik na zastępstwo, 5 instruktorów terapii zajęciowe (jedna osoba na pół etatu), 1 technik fizjoterapii, 1 instruktor do spraw kulturalno-oświatowy oraz osoba do prac porządkowych (pół etatu). Dodatkowo wykupiono usługi psychologa, psychiatry, instruktora muzyki i kierowcy.

W 2017 r. z zajęć oferowanych przez ŚDS korzystało łącznie **37 uczestników** skierowanych na podstawie decyzji administracyjnej. Na dzień 31.12.2017 r. skierowanych było 35 uczestników. Uczestnicy ŚDS oprócz zajęć prowadzonych na terenie placówki mieli możliwość uczestnictwa w wielu przedsięwzięciach o charakterze imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, zdobywając wyróżnienia i nagrody - szczegóły na stronie internetowej www.sds.mgopswiecbork.pl.

Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy jest **zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez jednostki samorządu terytorialnego**. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przekazuje gminie Więcbork prowadzącej dom środki finansowe na bieżące funkcjonowanie.

Plan budżetu na 2017 r. wynosił **558 507 zł**, z czego wydatkowano **557 395 zł** (co stanowi 99,8% wykonania planu). W 2017 r. średniomiesięczna dotacja na 1 uczestnika terapii wynosiła **1 317 zł**.

4.2. KLUB SAMOPOMOCY DOMEK W WIĘCBORKU

Klub Samopomocy „Domek” jest ośrodkiem wsparcia funkcjonującym w strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku, 3 razy w tygodniu, w godzinach popołudniowych, tj. w poniedziałki, środy i w piątki, od 15⁰⁰ do 18⁰⁰ (w wyjątkowych sytuacjach np. wyjazdy na koncerty, przeglądy itp. dni i godziny są zmieniane). Klub przewidziany jest dla **20 osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta i gminy Więcbork**, w wieku powyżej 16 lat. Podejmowane w ramach Klubu działania terapeutyczne i rehabilitacyjne mają na celu przeciwdziałanie stygmatyzacji osób zaburzonych psychicznie, marginalizacji i alienacji, mobilizowanie ich do aktywności, usprawniania zaburzonych funkcji, szczególnie w zakresie kompetencji społecznych i komunikowania się.

W 2017 r. z zajęć oferowanych przez ŚDS korzystało łącznie **25 uczestników**, którzy mieli możliwość uczestniczyć w ogółem **133 spotkaniach**, tj. spotkania z literaturą i sztuką, warsztaty kulinarne, zajęcia z rękodzieła artystycznego, warsztaty muzyczne, zajęcia z fitness, trening kompetencji społecznych. Dodatkowo uczestnicy korzystali z poradnictwa psychologicznego, konsultacji psychiatrycznych. Ponadto zorganizowanych było kilka wyjazdów grupowych, m.in. na koncerty, na basen, do muzeum, do opery, na 5 Nakielski Przegląd Kabaretów „Śroka”, Festiwal piosenki turystycznej. Podczas całego roku uczestnicy mieli zapewniony poczęstunek i dowóz na zajęcia.

Prowadzenie klubów samopomocy dla osób zaburzonych psychicznie jest **zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez jednostki samorządu terytorialnego**. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przekazuje gminie Więcbork prowadzącej klub środki finansowe na bieżące koszty utrzymania podmiotu.

Plan budżetu na 2016 r. wynosił **121 800 zł**, z czego wydatkowano **121 620 zł** (co stanowi 99,85% wykonania planu). Średniomiesięczna dotacja na 1 klubowicza wyniosła **507 zł**.

5. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2017

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 został przyjęty Uchwałą NR XXV/185/2016 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 23 listopada 2016 r.

Nadrzędnym celem Programu *jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspomaganie procesów ułatwiających mieszkańcom naszej gminy radzenie sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi jak i funkcjonowaniu ich rodzin.*

Założone cele w głównej mierze miały zostać osiągnięte poprzez szeroko rozumianą profilaktykę.

W ramach Programu zostały dofinansowane działania **PORADNI LECZENIA UZALEŻNIEŃ W WIĘCIBORKU** związane z realizacją ponadpodstawowych programów. Pozwoliło to na zwiększenie ilości godzin pracy poradni o 300 godzin. W ramach dofinansowania prowadzono również terapię indywidualną, którą zostały objęte osoby uzależnione od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, osoby stosujące przemoc oraz osoby współuzależnione i doznające przemocy. Celem terapii było między innymi *poszukiwanie przyczyn zaistniałego stanu rzeczy, zmiana sposobu myślenia, interpretacji rzeczywistości, postaw, nawyków i sztywnych przekonań* co miało wpływ na odzyskanie przez pacjenta poczucia sprawowania kontroli nad swoim życiem.

W 2017 r. w ramach przekazanych środków:

- **8 rodzin zostało objętych WSPARCIEM TERAPEUTYCZNYM I KONSULTACJAMI.** Celem pracy z rodzinami było porządkowanie i nazywanie problemów, wywołanie bodźca do pracy nad pożądaną zmianą lub nakierowanie na lepszą, bardziej konstruktywną komunikację.
- **11 osób uczestniczyło w TRENINGU ASERTYWNOSCI,** którego celem było nabycie i utrwalenie umiejętności wyrażania swoich uczuć w jasny sposób, stawiania i bronięcia swoich społecznych praw nie czując przy tym dyskomfortu i respektując jednocześnie prawa i potrzeby innych osób bez zachowań agresywnych.
- **10 osób uczestniczyło w TRENINGU ZAPOBIEGANIA NAWROTOM PICIA.** Celem treningu było dostarczenie wiedzy na temat nawrotu choroby alkoholowej oraz dynamiki jej rozwoju, wypracowanie psychologicznych umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z nawrotem, nabycie umiejętności utrzymania i rozwoju trzeźwości oraz planowania i kontroli zachowań.
- **12 osób uczestniczyło w WARSZTACIE JA-KOBIETA.** Celem warsztatu było odkrycie swoich potrzeb i możliwości ich realizowania, zmiana osobistej sytuacji w małomiasteczkowym środowisku, podniesienie umiejętności interpersonalnych dla wzmocnienia funkcjonowania i zachowań prospołecznych.
- stałym, co miesięcznym (w wymiarze 1,5h m-c) elementem pracy lekarza psychiatry w 2017 r. stały się **SPOTKANIA Z PRACOWNIKAMI SOCJALNYMI TUT. OŚRODKA ORAZ RODZINAMI WYMAGAJĄCYMI INTERWENCJI LEKARSKIEJ,** w zakresie różnych dysfunkcji związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocy.
- realizowano pracę w środowiskach na rzecz rodzin z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie - **WSPÓŁPRACA Z ASYSTENTAMI RODZINY,** która obejmowała wyjazd w środowisko jak i również konsultacje wspierające pracę asystentów, w rodzinach z problemem alkoholowym lub przemocą.

W roku 2017 w **PORADNI LECZENIA UZALEŻNIEŃ W WIĘCIBORKU** zatrudnieni byli: psycholog, lekarz psychiatra oraz dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień.

Ponadto, w 2017 r. wpłynęło **16 ofert na realizację zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy, narkomanii.** Pozytywnie rozpatrzono 12 wniosków. Powyższe oferty zostały złożone przez 8 instytucji. Działania profilaktyczne w znacznym stopniu zwiększyły wiedzę młodzieży na temat niekorzystnych skutków nadużywania alkoholu i narkotyków. Uczestnicy programów zdobyli informacje na temat skutków zachowań ryzykownych, jak również nabyli umiejętności dokonywania racjonalnych wyborów czy też rozwijania ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.

Oferty opiniował zespół powołany przez Dyrektora MGOPS w Więcborku zarządzeniem nr DO.021.3.2017 z dnia 7 lutego 2017 r.

W profilaktyce szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków istotne znaczenie mają nie tylko zajęcia z młodzieżą, rodzicami oraz nauczycielami, ale również **KAMPANIE SPOŁECZNE** zaadresowane do ściśle określonych grup i środowisk społecznych. Celem kampanii jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. W 2017 r. realizowano kampanie społeczne „**ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYŚŁ**”, „**PRZECIW PIJANYM KIEROWCOM**”.

Problem związany z używaniem narkotyków i dopalaczy zaczyna dotykać także naszą społeczność lokalną. Przedstawiciele placówek oświatowych w ramach działań profilaktycznych podjęli się realizacji przedsięwzięć w tym zakresie - w czterech szkołach zrealizowano pięć zadań profilaktycznych. W ramach zajęć uświadomiono młodzieży konsekwencje zażywania substancji psychoaktywnych, wskazano wpływ środków zmieniających świadomość na relacje z innymi ludźmi. Specjaliści zatrudnieni w Poradni Leczenia Uzależnień w Więcborku prowadzili terapię 9 osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych. Do pracowników Poradni bardzo sporadycznie dzwonili rodzice dzieci uzależnionych od dopalaczy, zapytaniem gdzie poza terenem naszej gminy mogą uzyskać stosowne wsparcie. Problem, z którym się zwrócili uważali za bardzo wstydlivy, nie chcieli by ktokolwiek się o tym dowiedział.

Na realizację zadania w 2017 r. dysponowano kwotą, w łącznej wysokości **206 600 zł** (z tego na działalność Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku 129 551 zł), z czego wydatkowano **201 487 zł** co stanowi **97,53%** ogółu planu.

5.1. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Przeciwdziałanie alkoholizmowi, jak i przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z odpowiednimi ustawami jest zadaniem własnym gminy. Burmistrz realizuje zadania nałożone na gminę przy pomocy **GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH** (dalej: GKRPA). W skład Komisji wchodziło 9 osób z różnych środowisk, które działają w **dwóch Zespołach: Motywującym i Kontrolnym**. Komisja działa na podstawie regulaminu.

GKRPA w 2017 r. odbyła 7 posiedzeń plenarnych, w 9 szkołach przeprowadziła działania na bazie materiałów **KAMPANII PRZECIW PIJANYM KIEROWCOM**. Odbyło się również 12 posiedzeń Zespołu Motywującego i 7 posiedzeń Zespołu Kontrolnego.

Członkowie Zespołu Motywującego podejmowali działania na rzecz osób nadużywających alkoholu – prowadzili z nimi rozmowy na temat ograniczenia nadużywania alkoholu, narkotyków, zmiany stylu życia oraz motywowali do podjęcia leczenia odwykowego. Na posiedzenie Zespołu Motywującego zaproszono łącznie **57 osób** (wiele z tych osób zostało zaproszonych wielokrotnie).

Członkowie Zespołu Kontrolnego przeprowadzili 6 kontroli w sklepach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. W 8 punktach sprzedaży przeprowadzono wizyty informacyjno - nadzorujące.

W 2017 r. jeden nowo powołany członek GKRPA wziął udział w szkoleniu. Członkowie GKRPA wzięli udział w dwóch szkoleniach: „*Dialog motywujący z osobą uzależnioną. Motywowanie do podjęcia leczenia – praktyczne zasady, wywiad motywujący, metody pracy z osobami uzależnionymi*” (8 osób); „*Nowe wytyczne dla GKRPA w 2017 wynikające z Narodowego Programu Zdrowia*” (9 osób).

W 2017 r. do GKRPA wpłynęło **49 wniosków o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu**. Wnioski wpływały od Policji, Zespołu Interdyscyplinarnego i rodzin. W przypadku 10 osób zostały skierowane wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. W jednym przypadku odstąpiono

od działań skierowania sprawy na drogę sądową ze względu na to, że biegli sądowi nie stwierdzili zespołu uzależnienia. W 2017 r. Sąd wydał siedem postanowień wskazując rodzaj leczenia: dotyczyło to spraw wniesionych w 2016 r., jedno postanowienia dotyczyło sprawy wniesionej w 2015 r..

6. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WIĘCBORK NA LATA 2017-2022

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2017 – 2022 został przyjęty uchwałą nr XXV/184/2016 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 23 listopada 2016r. Głównym jego celem jest **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.**

Jako cele szczegółowe określono:

1. Koordynacja działań lokalnych podmiotów.
2. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.
4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie.
5. Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorami i partnerami Programu są w szczególności:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku,
2. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku,
3. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
5. Posterunek Policji w Więcborku,
6. „Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie” w Więcborku,
7. NZOZ PROVITA Sp. z o. o. w Więcborku, Poradnia Leczenia Uzależnień,
8. Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
9. Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne działające na terenie gminy Więcbork,
10. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi,
11. Prokuratura oraz przedstawiciele inni niż w/w podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
12. Urząd Miejski w Więcborku,
13. Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku – placówka wsparcia dziennego,
14. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,
15. Stowarzyszenie Klub Abstynenta Razem Od Nowa.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotyka praktycznie wszystkie warstwy społeczeństwa niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Dlatego tak trudne jest podejmowanie działań mających na celu zdiagnozowanie problemu, jak również tych, które mają na celu zatrzymanie przemocy. Dodatkowym utrudnieniem w realizacji zadań jest brak współpracy rodzin w zakresie przezwyciężenia kryzysu, a także problem uzależnienia od alkoholu, który dotyka aż 87,80% ogółu rodzin, w których w 2017 r. została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. Z uwagi na powyższe nie wszystkie spodziewane efekty zostały zrealizowane.

1. Zakładano zwiększenie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W 2017 r. na terenie gminy Więcbork nie utworzono nowej instytucji świadczącej wsparcie na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie, a dotychczas funkcjonujące nie rozszerzyły wachlarza ofert. Osoby mogły skorzystać ze wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej, Poradni Leczenia Uzależnień, a także z pomocy pracowników socjalnych i asystentów rodziny zatrudnionych w tut. ośrodku. Świetlica Środowiskowa zapewniała duży wachlarz zajęć na rzecz dzieci z rodzin borykających się z różnorodnymi problemami.

2. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobie radzenia sobie z tym problemem.

Cel ten został zrealizowany dzięki interdyscyplinarnej pracy członków grup roboczych. Dużym wsparciem i pomocą w działaniach grupy roboczej okazali się specjaliści świadczący wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej, a także terapeuci i lekarz psychiatra zatrudnieni w Poradni Leczenia Uzależnień w Więcborku. Dzięki szerokiemu oddziaływaniu osoby doświadczające przemocy zauważały, że nie muszą same borykać się z problemem, że nie są winne zaistniałej sytuacji, uzyskały informację co mogą zrobić, aby zapewnić bezpieczeństwo sobie i pozostałym członkom rodziny. Dało to im siłę i motywację do podjęcia konkretnych działań mających na celu zatrzymanie przemocy domowej. Nie bez znaczenia były tutaj działania podejmowane w tym zakresie przez placówki oświatowe działające na terenie naszej gminy. Na godzinach wychowawczych pedagodzy niejednokrotnie podejmowali tematy związane z przemocą, agresją-wskazywali jak sobie z tym radzić oraz gdzie szukać pomocy. Utrwaleniem oraz wzbogaceniem wiedzy uzyskanej na lekcjach wychowawczych były działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy, narkomanii.

3. Zakładano zmniejszenie o 20% liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są kilkakrotnie.

W 2017 r. członkowie grup roboczych pracowali na rzecz 73 rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. W 24 rodzinach doszło do ponownego założenia NK A (32,88% ogółu rodzin, z którymi pracowano w 2017 r.). Nie jest możliwe określenie wskaźnika, Program wszedł w życie z dniem 01 stycznia 2017 r.

4. Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Członkowie Grup Roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach instytucji, z których się wywodzą brali udział w szkoleniach, na których podnosili swoje umiejętności z zakresu świadczenia wsparcia i pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie, borykających się z problemem alkoholowym oraz nieposiadających wystarczających kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. Nie bez znaczenia są tu spotkania członków Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego, na których uczestnicy wymieniają się wiedzą i doświadczeniem.

5. Zakładano, że 40% ogólnej liczby osób dotkniętych przemocą podejmie uczestnictwo w grupach wsparcia.

W 2017 r. w 73 rodzinach, zamieszkiwało 211 osób doświadczających przemocy w rodzinie. W okresie od 06.04.2017 r. do 29.06.2017 r. była prowadzona grupa wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej. W spotkaniach grupy wzięło udział tylko 9 osób (4,27% ogółu osób doświadczających przemocy w rodzinie). Zmotywowanie osób do udziału w grupach wsparcia jest trudne i wymaga dużo czasu. Osoby, które niejednokrotnie przez kilka lat doświadczaly przemocy zarówno fizycznej jak i psychicznej są bardzo nieufne w stosunku do pracowników instytucji pomocowych. Długotrwałe przebywanie w sytuacji doświadczania przemocy powoduje utratę wiary w jakąkolwiek zmianę, a przede wszystkim utratę wiary we własne możliwości co do zmiany sytuacji, w której się znajdują. Osoby biorące udział w spotkaniach grup wsparcia zdobyły wiedzę na temat zachowań i działań przemocowych oraz instytucji, które mogą udzielić im wsparcia. Poznały konsekwencje długo utrzymującego się stresu oraz braku działań w przypadku wystąpienia sytuacji przemocowych. Nabyły umiejętności nazywania tego co czują, a przede wszystkim poznały swoje mocne strony i możliwości.

6. Zakładano, że 20% sprawców przemocy weźmie udział w programach edukacyjno – korekcyjnych. W 2017 r. na terenie powiatu sępoleńskiego nie były realizowane programy korekcyjno – edukacyjne, a tym samym powyższy wskaźnik został nie zrealizowany.
7. Zakładano, że 10% z ogólnej liczby rodzin dotkniętych przemocą zaobserwuje się zatrzymanie przemocy.
W 2017 r. w 73 rodzinach była prowadzona procedura Niebieskiej Karty, w 20 rodzinach zakończono jej prowadzenie na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy, co stanowi **27,40%** ogólnej liczby rodzin dotkniętych przemocą.

W 2017 r. tut. ośrodek przystąpił do wykonania zadania realizowanego w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie JST w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Edycja 2017r. pod nazwą „**Postaw na siebie**”. Projekt był realizowany na terenie Szkoły Podstawowej w Sypniewie w okresie od 28 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.. Podejmowane działania były **współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**.

Dla uczniów klas I,II i III Szkoły Podstawowej zostały przeprowadzone warsztaty uczące rozpoznawania, nazywania i właściwego reagowania na własne uczucia i umiejętności. Dzieciom podobała się formuła spotkań, były otwarte, chętnie opowiadały o swoich uczuciach. Uczniowie dowiedzieli się, że każde uczucie człowiekowi jest potrzebne – nie ma złych i dobrych uczuć. Sporo czasu poświęcono złości i nabywaniu umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z nią.

Dla uczniów klas gimnazjalnych oraz ich rodziców zorganizowano warsztaty w zakresie komunikacji w rodzinie oraz warsztaty uczące rozpoznawania i nazywania uczuć i emocji. Uczestnicy warsztatów nabyli umiejętności z zakresu tworzenia pozytywnych i trwałych relacji rodzinnych i międzykoleżeńskich, a także zdobyli wiedzę na temat czym są uczucia i emocje i w jaki konstruktywny sposób można je wyrażać. W ramach działań projektowych wskazano młodzieży atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego. Uczniowie klas IV i V Szkoły Podstawowej z kolorowej krepki wykonywali kwiaty, które były odzwierciedleniem żywych odmian. Wyplatanie koszy dało dzieciom dużo radości. Niektórzy bardzo zręcznie poradzi sobie z wykonaniem zadania i wyplatali koszyki w trzech kolorach. Kosze wraz z kwiatami zostały zaprezentowane na wystawie zorganizowanej dla pracowników i emerytów tuż przed świętami Bożego Narodzenia.

Zajęcia ruchowe z elementami tańca odbyły się w klasach I-III Szkoły Podstawowej. Zabawowa forma działalności tanecznej sprzyjała odprężeniu psychicznemu i zmniejszaniu napięć. Taniec kształtuje precyzję ruchów, doskonalą koordynację i orientację przestrzenną, myślenie i inteligencję twórczą oraz uczy dobrych manier. Pozytywnym zmianom uległa również postawa ciała. Nie bez znaczenia jest również pozytywny wpływ tańca na pamięć dzieci, szczególnie na pamięć ruchową. Udział w zajęciach tanecznych przyniósł wiele korzyści dla ciała i ducha, nauczył też samodyscypliny i ukształtował charakter. Dzieciom bardzo podobał się ten rodzaj zajęć.

W zajęciach fitness na trampolinach wzięli udział uczniowie starszych klas Szkoły Podstawowej oraz młodzież gimnazjalna. Tutaj też poza pozytywnymi aspektami jakie niesie za sobą ruch można było zaobserwować znaczącą poprawę koordynacji i wytrzymałości. Proste kroki w połączeniu z muzyką nauczyły uczestników zajęć poczucia rytmu, jak i korzystnie wpłynęły na utrzymanie prawidłowej postawy ciała.

Reasumując powyższe można jednoznacznie stwierdzić, że cel główny Projektu jakim było nabycie umiejętności przez dzieci i młodzież rozpoznawania, nazywania i właściwego reagowania na własne uczucia i emocje, nabycie umiejętności prawidłowej komunikacji oraz wskazanie jak aktywnie i pożytecznie można spędzić czas wolny, został zrealizowany.

Na realizację zadania w 2017 r. tut. ośrodek otrzymał dotację celową w **wysokości 12 750 zł**, wydatkowano **12 523 zł**, co stanowi **98,22%** otrzymanej dotacji.

6.1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego i powiatowego,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
- Posterunku Policji w Więcborku,
- Stowarzyszenia Aktywnych Społecznie w Więcborku,
- NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku, Poradni Leczenia Uzależnień,
- Biura Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi,
- Szkół Podstawowych z terenu gminy Więcbork.

Liczba posiedzeń Zespołu: 5.

W 2017 r. do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej: ZI) wpłynęło **70 formularzy Niebieskie Karty** (61 policja, 9 pomoc społeczna). Dwie Niebieskie Karty zostały założone dla dzieci. Liczba powołanych grup roboczych w 2017 r. wyniosła 44, grupy robocze spotkały się 205 razy. Łącznie w grupach roboczych pracowało 29 osób.

Z osobami, wobec których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy sporządzono **54 formularzy Niebieska Karta C**, które zawierają analizę sytuacji rodzinnej, a także indywidualny plan pomocy osobie.

Ilość formularzy sporządzonych z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie – **Niebieska Karta D wynosi 16.**

Wobec 19 osób ze względu na podejrzenie nadużywania alkoholu skierowano wnioski do GKRPA w Więcborku (w przypadku trzech, wniosek złożono dwukrotnie). Grupa robocza wysłała zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko 6 sprawcom przemocy (wobec jednego złożono dwukrotnie) – w jednym przypadku wydano wyrok nakazowy - 5 m-cy ograniczenia wolności (godziny do odpracowania), wobec jednego sprawcy zastosowano środek zapobiegawczy - nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego, w dwóch przypadkach przesłano akt oskarżenia do sądu, w jednym przypadku spawa jest w toku, a w dwóch przypadkach umorzono postępowanie. Grupa robocza skierowała trzy wnioski do kuratora zawodowego z prośbą o zmianę Postanowienia sądowego odnośnie leczenia z alkoholizmu – konieczność leczenia szpitalnego. W 2017 r. dwie osoby (matka z synem) zostały umieszczone w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi. Zgodnie z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie trójka dzieci została umieszczona w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu rodzinnego Rodzinny Dom Dziecka w Wąwelnie. W przypadku dwóch rodzin do sądu skierowano wnioski o wgląd w sytuację rodziny. Wobec jednego sprawcy skazanego prawomocnym wyrokiem do sądu złożono powiadomienie o ponownym dokonaniu przestępstwa wynikającego z art. 207 k.k.

Grupa robocza podjęła decyzję o **zakończeniu 37 procedur**. Nadmienia się, iż zakończenie procedury nastąpiło w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy w ilości 20 rodzin albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań w ilości 17 rodzin.

Na realizację zadania w 2017 r. tut. ośrodek dysponował kwotą w **wysokości 5 395 zł**, wydatkowano **2 099 zł**, co stanowi **38,91** ogółu planu.

6.2. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W 2017 r. w funkcjonującym **PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ** (dalej: PIK), usługi świadczyło **3 specjalistów**, tj. *pedagog, psycholog, specjalista psychoterapii uzależnień*:

1. specjalista psychoterapii uzależnień świadczył wsparcie dla 25 osób w wymiarze 84 godzin,
2. pedagog dla 11 osób w wymiarze 43 godzin,
3. psycholog dla 47 osób w wymiarze 138 godzin.

Bezpłatnymi poradami objęto **80 osób** (niektóre osoby kilkakrotnie skorzystały ze wsparcia specjalisty). Siedziba PIK mieści się w budynku tut. ośrodka, wejście z tyłu budynku, wolne od barier architektonicznych, specjaliści mają do dyspozycji jedno pomieszczenie na dolnym poziomie, zapewniające korzystającym **anonimowość i dyskrecję**.

Na realizację zadania w 2017 r. tut. ośrodek dysponował kwotą w wysokości **19 855 zł**, z czego wydatkowano **18 120 zł**, co stanowi **91,26%** ogółu planu.

7. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2015 – 2017

7.1. SYSTEM WSPARCIA RODZINY Z TRUDNOŚCIAMI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZYMI

MGOPS w Więcborku na dzień 31.12.2017 r. zatrudniał **3 asystentów rodziny (dalej: AR)** w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniony od stopnia trudności wykonywanych zadań, **jednak nie może przekroczyć 15**. AR prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Porusza się po terenie gminy własnym środkiem transportu. Dobór rodzin do pracy z poszczególnym asystentem został tak przeprowadzony, aby w maksymalnym stopniu ograniczyć czasookres dojazdu do poszczególnych środowisk.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje jednostkom samorządu terytorialnego możliwość ubiegania się o dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań z niej wynikających. Gmina Więcbork przystąpiła do realizacji „**Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017**” i na realizację zadania otrzymano środki finansowe w łącznej wysokości **64 633 zł** tj. dotacja celowa 21 346 zł, środki z Funduszu Pracy 43 287 zł.

W 2017 r. wsparciem AR zostało objętych **31 rodzin**, w których wychowywało się **86 dzieci**, z czego w przypadku:

- **9 rodzin** było zobowiązanych do współpracy z AR na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Tucholi (*AR ma obowiązek przedstawiania w Sądzie sprawozdań z podjętych działań*), w przypadku dwóch rodzin nastąpiła zmiana postanowienia (jedna rodzina – pozbawienie praw rodzicielskich, jedna rodzina – ustanowiono nadzór kuratora),
- **4 rodzin** ustała forma wsparcia w postaci AR,

- **1 rodziny** zakończenie współpracy z AR było spowodowane pozbawieniem władzy rodzicielskiej,
- **15 rodzin** co stanowi **48,39% ogółu rodzin** objętych wsparciem AR można zauważyć poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia).
- **16 dzieci** w okresie ferii zimowych oraz **10 dzieci** w okresie wakacji letnich uczestniczyło w zajęciach Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku (w tym celu wykupiono usługi transportowe).

Na pracę AR z rodziną składa się ocena sytuacji rodziny (diagnoza), planowanie (w oparciu o **indywidualny plan pracy z rodziną**) i realizacja zaplanowanych z rodziną zadań. AR dokonując diagnozy podejmuje współpracę z pedagogami, wychowawcami, kuratorami, pracownikami poradni pedagogicznej jak i również z pracownikami socjalnymi. **Efektom realizacji planu powinna być integracja rodziny, wzmocnienie więzi uczuciowych między jej członkami, zintegrowanie rodziny z otoczeniem społecznym jak również odbudowanie jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.**

Należy tutaj jednoznacznie stwierdzić, iż AR nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie nadzoruje wykonywanie określonych obowiązków, wspiera ją w podjętych działaniach pokazując jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzony efekt.

Rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi dodatkowo otrzymały wsparcie pedagoga (8 rodzin) i psychologa (9 rodzin).

W 2017 r. dwoje dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym roku jedno z nich postanowieniem sądowym powróciło do rodziny biologicznej, dwoje dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej, troje dzieci zostało umieszczonych w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu rodzinnego - Rodzinny Dom Dziecka w Wąwelnie.

Gmina Więcbork zobowiązana była do partycypowania w kosztach związanych z pobytem 19 dzieci w szeroko rozumianej pieczy zastępczej (tj. 4 dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej, 8 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej, 7 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej).

Na realizację omawianych zadań w 2017 r. dysponowano kwotą w wysokości **301 486 zł**, z czego wydatkowano kwotę **269 444 zł**, tj.:

- **30 124 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- **52 315 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych,
- **187 005 zł** na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,

co stanowi **89,37%** ogółu planu.

Wzbogacając oferowane wsparcie na rzecz rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi **Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie w Więcborku** w partnerstwie z MGOPS w Więcborku przystąpiło do realizacji Projektu **RODZINA TU SIĘ WSZYSTKO ZACZYNA** dofinansowanego ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Był on przeznaczony dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również dla rodzin, w których powyższa forma wsparcia

ustała. W ramach realizacji Projektu zostały przeprowadzone warsztaty dla rodziców, a na czas ich trwania małym dzieciom została zapewniona opieka wolontariuszy (asystenci rodziny). Odbyło się 6 dwugodzinnych spotkań z pedagogiem. Każdy blok był poświęcony innej tematyce:

1. integracja grupy, podstawy komunikacji interpersonalnej,
2. rola uczuć w życiu człowieka, poczucie własnej wartości,
3. rola rodziny w kształtowaniu osobowości dziecka,
4. ustalenie granic w wychowywaniu dziecka, asertywność dziecka i rodzica,
5. znaczenie sytuacji codziennych w rozwoju dzieci - trudne zachowania dziecka, moje dziecko jest niezwykle,
6. komunikacja jak mówić by dziecko nas słuchało, jak słuchać by do nas mówiło.

Udział rodziców w zajęciach przyczynił się do wzmocnienia ich umiejętności w zakresie: prawidłowej komunikacji w rodzinie, ustalenia granic dostosowanych do potrzeb i możliwości dziecka. Rodzice nauczyli się jak traktować własne dziecko, w jaki sposób należy do niego mówić i jak umiejętnie go słuchać.

Wolontariusze starali się zapewnić atrakcyjne zajęcia dla najmłodszych – zabawa z krepą, słuchanie muzyki adekwatnej do wieku i zajęcia ruchowe, zabawa masą solną i piaskową, wykorzystano zabawki interaktywne, nie zabrakło także zabaw w plenerze. Powyższe działania miały na celu pobudzić u dzieci inicjatywę twórczą, wyobraźnię, pomysłowość, cierpliwość, a zajęcia w plenerze wzmocniły wszystkie cechy motoryki: siłę, zręczność, wytrzymałość, umiejętności ruchowe. Po zakończonych warsztatach rodzice i dzieci otrzymali piękne kolorowe dyplomy. Dla rodziców i dzieci zostały przeprowadzone zajęcia z recyklingu. Prowadzący przed rozpoczęciem zajęć wspólnie z uczestnikami opracował zasady pracy i konsekwentnie ich przestrzegał. Trudność wykonywanych zadań była dostosowana do wieku i umiejętności osób. Wszyscy aktywnie i z ochotą uczestniczyli w zajęciach. Prowadzący pokazał w jaki sposób można wykorzystać z pozoru nieprzydatne rzeczy. Kartony przy użyciu kolorowego papieru stały się zabawnymi postaciami, sól w połączeniu z kolorową kredą w butelkach i słoiczkach utworzyła piękne mozaiki. Uczestnikom wiele radości sprawiło wykonanie gry piłkarzyki, planszy do chińczyka. Etapem kończącym projekt był wyjazd uczestników na basen do Złotowa. W ramach działań Projektowych wsparciem objęto **44 osoby**.

Na realizację zadania otrzymano środki w **wysokości 4 986 zł**, wydatkowano **4 824 zł**, co stanowi **96,77%** otrzymanej kwoty.

7.2. ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA UŚMIECH

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA „UŚMIECH” działa od dnia 02.12.2002 r. w strukturach MGOPS. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Dzieci przyjmowane są do placówki na pisemny wniosek rodzica, mogą być kierowane przez pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów, Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej. W tym samym czasie w Świetlicy może przebywać do 30 wychowanków. W 2017 r. łącznie z różnych form zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz pomocy oferowanej przez placówkę **skorzystało 182 osób** (licząc każde dziecko jeden raz bez względu na liczbę dni pobytu).

Do najczęściej powtarzających się przyczyn korzystania z pomocy placówki należą:

1. **przyczyny wynikające bezpośrednio ze środowiska rodzinnego:** trudne warunki socjalno-bytowe, niezaradność życiowa rodziców, problemy rodzinne tj. zły klimat w rodzinie zdeterminowany konfliktami, różnymi formami agresji, nadużywaniem alkoholu, stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych;
2. **przyczyny dotyczące bezpośrednio dziecka:** trudności i zaległości szkolne, specyficzne trudności w nauce, upośledzenie umysłowe, ADHD, zaburzenia ze spektrum autyzmu, wady wymowy,

nieprzestrzeganie obowiązku szkolnego, zaburzenia zachowania, wagarowanie, agresja, zaburzenia emocjonalne.

Podstawowym celem działania Świetlicy Środowiskowej jest **stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego.**

Świetlica jest placówką wsparcia dziennego i postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo-wychowawczych, w 2017 r. realizowanych poprzez:

1. ZAJĘCIA OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE:

- a) zajęcia arteterapeutyczne, zajęcia kulinarne, zajęcia sportowe, zajęcia komputerowe;
- b) warsztaty: decoupage, wikliny, filcowania, origami, ceramiki, szycia, gliny, makramy, papieroplastyki, recyklingu, pawerpolu, witrażu.

2. ZAJĘCIA PROFILAKTYCZNO - TERAPEUTYCZNE:

- a) zajęcia profilaktyczne obejmujące zagadnienia uzależnienia od alkoholu, nikotyny, Internetu, bezpiecznych zachowań;
- b) udział w akcjach **ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYŚŁ** (kampania ulotkowa, udział w konkursach plastycznych);
- c) wsparcie psychologa, logopedy;
- d) zajęcia z wykorzystaniem metody Ruchu Rozwijającego, Klanzy i Kinezyjologii Edukacyjnej;
- e) zajęcia indywidualne w Sali Doświadczania Świata i indywidualne zajęcia terapeutyczne.

3. ZAJĘCIA REEDUKACYJNE:

- a) pomoc w odrabianiu zadań domowych;
- b) zajęcia korekcyjno - kompensacyjne dla dzieci z opinią lub orzeczeniem poradni pedagogiczno-psychologicznej;
- c) tworzenie warunków do nauki własnej;
- d) gry i zabawy rozwijające logiczne myślenie.

W 2017 r. wraz ze Stowarzyszeniem Aktywnych Społecznie współorganizowaliśmy zbiórkę żywności dla mieszkańców Gminy Sośno dotkniętych nawałnicą, w dwa dni zebraliśmy 2 tony żywności. W ramach integracji międzypokoleniowej spotykaliśmy się z **uczestnikami KLUBU SENIORA** przy cieście i grach planszowych oraz podczas grilla i zabaw podwórkowych. Organizowaliśmy zajęcia dla dzieci z przedszkola. Braliśmy udział w Pikniku Przyjaźni, Dniu Żurawia, we współpracy ze Stowarzyszeniem Niebiesko Mi kadra świetlicy animowała imprezę plenerową przeznaczoną dla dzieci dotkniętych autyzmem i zespołem aspergera. Ponadto przez cały rok zbieraliśmy nakrętki, które przekazaliśmy na rehabilitację chłopca z nowotworem mózgu. W ramach wolontariatu europejskiego gościliśmy w placówce 5 wolontariuszy.

W placówce zatrudnionych jest **6 osób**, tj. kierownik i 4 wychowawców, w tym dwie osoby na ½ etatu a jedna osoba przebywa na urlopie macierzyńskim. Dodatkowo na umowę zlecenie zatrudniony był psycholog i logopeda.

Budżet placówki wynosił **336 251 zł** (wydatkowano **90,86% planu**), tj.:

- **129 551 zł** - środki pochodzące z Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi, wydatkowano 96,96% ogółu planu;
- **206 700 zł** - środki zapewnione przez gminę Więcbork w budżecie tut. ośrodka, wydatkowano 87,04% ogółu planu.

8. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU FINANSOWEGO WSPARCIA RODZINY Z DZIEĆMI

W 2017 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało **1 100 osób**, z zasiłku dla opiekunów skorzystało 17 osób a 96 osób skorzystało ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2017r. łącznie na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekunów oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano kwotę **5 512 136 zł** (w tym: **5 435 211 zł** ze środków budżetu państwa, **76 925 zł** środków budżetu gminy).

W 2017 r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia w kwotach:

- 18 842 zł z tytułu wypłaconych świadczeń rodzinnych,
- 4 600 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 9, Wydatki na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy w 2017 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki (w zł)	Liczba wypłaconych świadczeń	Wahanie wypł. świad. w stosunku do 2016
1	ZASIŁKI RODZINNE	1 376 989	11 809	- 14
2	DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU:	693 130	6 311	- 26
2.1	urodzenia dziecka	48 075	50	- 10
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	72 572	188	+ 12
2.3	samotnego wychowywania dziecka	80 739	411	- 23
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	119 073	1 119	+ 51
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	68 849	1 028	+ 63
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	83 191	1 165	- 58
2.7	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	220 631	2 350	- 61
3	JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA	116 000	116	+ 7
4	ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE, W TYM:	1 775 158	6 389	- 56
4.1	zasiłki pielęgnacyjne	864 297	5 649	- 108
4.2	świadczenia pielęgnacyjne	838 996	600	+ 12
4.3	specjalny zasiłek opiekuńczy	71 865	140	+ 40
5	ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE	459 586	517	+ 106
6	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	151 319	428	+ 19
7	Składki na ubezpieczenie społeczne odprowadzane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	18 422	130	+ 30
8	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE odprowadzane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	18 468	147	- 42
9	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE odprowadzane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	2 948	63	+ 10
10	ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	584 710	1471	- 64

Źródło: opracowanie własne

W 2017 r. prowadzono postępowania wobec **dłużników alimentacyjnych**, których skutkiem było:

- 19 informacji przekazanych komornikowi sądowemu mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego;
- 4 sprawy dot. zobowiązania dłużnika alimentacyjnego w celu zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy;

- 7 wniosków kierowanych do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 6 wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika;
- 1 wniosek do starosty o zwrot zatrzymanego prawa jazdy;
- 12 wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego;
- 12 wszczęć postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 11 wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 1 wydana decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 50 informacji przekazanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 2017 r. kwota zwrotu przez dłużników świadczeń alimentacyjnych (łącznie z ustawowymi odsetkami) wypłaconych na osoby uprawnione wyniosła 151 991 zł, co stanowi 25,99 % w stosunku do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2017 r.

Od dnia 15 maja 2014 r. obowiązuje ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 2092). Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Tabela 10, Wydatki na zasiłek dla opiekuna oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna w 2017 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1.	ZASIŁEK DLA OPIEKUNA	192	99 454
2.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	135	19 212
3.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE odprowadzana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	93	4 352
	RAZEM	420	123 018

Źródło: opracowanie własne

Koszty obsługi świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne oraz na składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Koszt obsługi świadczenia rodzicielskiego wynosi 30 zł od wydanej decyzji administracyjnej. Kwota wydatków na koszty związane z obsługą była wyższa niż wysokość otrzymanej dotacji od wojewody na ten cel. Brakującą kwotę w wysokości **76 925,37 zł** zabezpieczono ze środków własnych gminy.

logo programu

Od 01 kwietnia 2016 r. obowiązuje **ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (tekst jednolity z 2017r. Dz. U. poz. 1851) z wyjątkiem art. 53 omawianej ustawy, który wszedł w życie z dniem 17 lutego 2016 r.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, w wysokości **500 zł** miesięcznie na dziecko.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800 zł**. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 200 zł**. Na kolejne dzieci w rodzinie ustawodawca nie wprowadził kryterium dochodowego.

W 2017 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **9 079 996 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2017 r. wyniosły **128 288 zł** (koszty obsługi zadania wynoszą max. 1,5% otrzymanej dotacji). W 2017 r. wypłacono **17 996** świadczeń wychowawczych na łączną kwotę **8 959 682 zł**. W 2017 r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze na kwotę **27 486 zł**.

Od 1 stycznia 2017r. obowiązuje **ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”** (Dz.U. z 2016r. poz. 1860) z wyjątkiem art. 7, art. 12 i art. 18 pkt 3 i 4, które weszły w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przyznaje się **jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu**. Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, przysługuje się, na dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości **4 000 zł**. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu bez względu na dochód.

Koszty obsługi omawianego świadczenia wynoszą 3% otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie.

W 2017 r. wypłacono jedno świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w kwocie 4 000 zł. Natomiast koszty obsługi świadczenia wyniosły 120 zł.

W 2017 r. we wszystkich postępowaniach administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń na rzecz rodziny z dziećmi:

- wydano **2 654 decyzji administracyjnych**,
- wniesiono **44 odwołania** (z tego 2 sprawy w toku), z czego SKO w Bydgoszczy w przypadku:
 - 6 spraw, SKO w Bydgoszczy uchyliło w całości i przekazało do ponownego rozpatrzenia,
 - 19 spraw, SKO w Bydgoszczy zmieniło decyzje tut. ośrodka,
 - 17 spraw, SKO w Bydgoszczy utrzymało w mocy decyzję MGOPS,
- przygotowano **891 zaświadczeń** dotyczących wysokości pobranych świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego zasiłków dla opiekunów.

9. ORGANIZACJA PRACY I KADRA

9.1. ORGANIZACJA PRACY

Ośrodek Pomocy Społecznej powołany został w 1990 r. Posiada statut i regulamin organizacyjny, jest samodzielną gminną jednostką organizacyjną podporządkowaną bezpośrednio Radzie Gminy. Podstawą gospodarki finansowej OPS jest roczny plan finansowy, sporządzany na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową.

Podstawy funkcjonowania ośrodka:

1. Uchwała X/59/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Więcborku z dnia 10 kwietnia 1990 r. **powołująca ośrodek pomocy społecznej**;
2. **Statut** przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Więcborku;
3. **Regulamin organizacyjny** przyjęty Zarządzeniem Dyrektora MGOPS i zatwierdzony przez Burmistrza Więcborka.

Dokumenty strategiczne i programowe:

1. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2014-2021** przyjęta Uchwałą nr XXXVII/327/2013 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 20 grudnia 2013 r.;
2. **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018** został przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/294/17 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2017 r.;
3. **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2017 – 2022** został przyjęty Uchwałą nr XXV/184/2016 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 23 listopada 2016r.
4. **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020**, przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/293/17 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2017 r.
5. **Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork Na Lata 2017-2018**, przyjęty Uchwałą nr XXXI/231/17 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 26 kwietnia 2017 r.

W 2017 r. Dyrektor MGOPS wydał łącznie **37 zarządzeń, w tym 9 dotyczących organizacji pracy Ośrodka i 22 zarządzeń finansowych.**

Zmieniono Regulaminy dotyczące: pracy, organizacyjny, Struktury organizacyjnej.

Ośrodek w 2017 r. realizował nałożone zadania w oparciu o niezmienną strukturę organizacyjną, jednak od dnia 1 stycznia 2018 r. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku stał się samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej – funkcję dyrektora objął Pan Sylwester Trzósło.**

Wszystkie zbiory dokumentacji, którymi posługuje się Ośrodek zgłoszone są do GIODO. Świadczenia z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego realizowane są w stosownych systemach informatycznych zatwierdzanych przez MRPiPS.

9.2. ZASOBY KADROWE

MGOPS w Więcborku, wg stanu na dzień 31.12.2017 r. zatrudniał **66 osób**, tj.:

- **52 osoby** w ośrodku pomocy społecznej (tj. 50,88 etatów);
- **9 osób** w środowiskowym domu samopomocy (tj. 8,5 etatu);
- **5 osób** w świetlicy środowiskowej (tj. 4 etaty).

Dodatkowo w 2017 r. OPS posiłkował się pracą **6 osób, w tym:**

- **4 osoby** zatrudniono w ramach umowy na czas zastępstwa,
- **2 osoby** zatrudniono po odbyciu stażu zgodnie z umową o odbycie stażu.

Wzorem lat ubiegłych dodatkowo zawarto **49 umów zlecenie** (przy czym 1 osoba mogła mieć w ciągu 2017 r. zawartą więcej niż 1 umowę). Dodatkowo, w 2017 r. **5 osób** odbywało staże, nabywając praktyczne umiejętności do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy przez osobę pozostających bez zatrudnienia.

W 2017 r. wypłacono 5 uprawnionym osobom **nagrody jubileuszowe** oraz 1 osobie **odprawę emerytalną**. W związku z zatrudnianiem **7 osób niepełnosprawnych** tut. ośrodek jest **zwolniony** z wpłat na rzecz PFRON.

Corocznie ośrodek umożliwia odbycie praktyk zawodowych uczniom szkół średnich, policealnych, słuchaczom szkół wyższych oraz osobom bezrobotnym biorącym udział w kursach specjalistycznych. W ramach praktyk w 2017 r. przyjęto **7 osób**, które zdobywały wiedzę i doświadczenie, w poszczególnych komórkach organizacyjnych OPS.

9.3. BUDŻET MGOPS

Zgodnie z planem finansowym, na dzień 31.12.2017 r. dysponowano **łącznie kwotą 21 435 401 zł (2016: 18 051 184 zł; 2015: 10 353 643 zł)**, w tym na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – **16 199 788 zł (2016: 12 794 367 zł, 2015: 5 275 995 zł)** i na zadania własne gminy – **5 235 613 zł (2016: 5 256 817 zł, 2015: 5 077 648 zł)**. Natomiast wydatkowano kwotę **21 154 778 zł (2016: 17 532 303 zł, 2016: 10 010 623 zł)** realizując plan wydatków w 98,69%, w tym na zadania zlecone – **16 111 527 zł (99,46% planu)**, zadania własne gminy **5 043 251 zł (90,89% planu)**.

Tabela 11. Źródła finansowania wydatków w 2017 r.

Źródło finansowania	Realizacja wydatków (w zł)		% udziału		Dynamika zmian w %
	2016	2017	2016	2017	
Środki z budżetu państwa (w tym dotacje celowe)	14 042 083	17 323 402	80,09	81,89	+23%
Środki z budżetu gminy	3 490 221	3 757 013	19,91	17,76	+8%
Europejski Fundusz Społeczny	0	27 999	-	0,13	+100%
Fundusz Pracy	0	43 054	-	0,20	+100%
Darowizny	0	3 310	-	0,02	+100%
ŁĄCZNIE	17 532 304	21 154 778	100,00	100,00	-

Źródło: opracowanie własne

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MGOPS w roku 2017 zdecydowanie zaakcentował dominację środków z budżetu państwa w ogólnym planie finansowym MGOPS.

9.4. POSTĘPOWANIA W RAMACH USTAWY PZP

Dla pełnej i prawidłowej realizacji zadań, ośrodek pomocy społecznej w roku 2017 przeprowadził postępowania wynikające z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.).

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego została zawarta następująca umowa:

- 11 stycznia 2017 r. umowa z firmą **Restauracja-Bar "Pomorzanka" ul. Hallera 27, 89-410 Więcbork**, reprezentowaną przez Wiesławę Szyk i Jana Śliwińskiego na świadczenie usług restauracyjnych, polegających na przygotowaniu i wydawaniu gorących posiłków obiadowych – jednodaniowych na terenie miasta Więcbork, dziennie dla ok. 70 klientów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 24 grudnia 2017 r.

Ponadto w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia w trybie art. 138o ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.) oraz na zasadach określonych w „Regulaminie udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartości od 30.000 euro do 750.000 euro”, przyjętego Zarządzeniem Nr DO.021.28.2017 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 06 listopada 2017 r. zawarte zostały następujące umowy:

1. **29 grudnia 2017 r. umowa z firmą Restauracja-Bar "Pomorzanka" ul. Hallera 27, 89-410 Więcbork**, reprezentowaną przez Wiesławę Szyk i Jana Śliwińskiego na przygotowanie i dostarczenie (dowóz) w dni nauki szkolnej, w okresach od 15 stycznia 2018 r. do 22 czerwca 2018 r. oraz od 10 września 2018 r. do 21 grudnia 2018 r. do szkół w gminie Więcbork (tj. do Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Pęperzynie, Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Ks. Jana Twardowskiego w Jastrzębcu, Szkoły Podstawowej im. Jana i Elżbiety Orzelskich w Runowie Krajeńskim, Szkoły Podstawowej im. Ziemi Krajeńskiej w Sypniewie, Szkoły Podstawowej w Zakrzewku), gorących posiłków jednodaniowych, dla uczniów zamieszkujących na terenie gminy Więcbork;
2. **29 grudnia 2017 r. umowa z firmą Restauracja-Bar "Pomorzanka" ul. Hallera 27, 89-410 Więcbork**, reprezentowaną przez Wiesławę Szyk i Jana Śliwińskiego na świadczenie usług restauracyjnych, polegających na przygotowaniu i wydawaniu gorących posiłków obiadowych – jednodaniowych na terenie miasta Więcbork, dziennie dla ok. 65 klientów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku w okresie od 15 stycznia 2018 r. do 24 grudnia 2018 r.
3. **29 grudnia 2017 r. umowa z firmą Restauracja-Bar "Pomorzanka" ul. Hallera 27, 89-410 Więcbork**, reprezentowaną przez Wiesławę Szyk i Jana Śliwińskiego na przygotowanie i dostarczenie (dowóz) w dni robocze, w okresie od 2 stycznia 2018 r. do 21 grudnia 2018 r. gorących posiłków jednodaniowych, dziennie dla ok. 35 osób – uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku przy ulicy Pocztovej 16.

MGOPS w Więcborku realizuje również **zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane, których wartość nie przekracza 30 000 euro w oparciu o „Regulamin udzielania zamówień, których wartość nie przekracza równowartości kwoty 30 000 euro”** wprowadzony Zarządzeniem Nr DO.021.35.2014 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 31 grudnia 2014 r. Kurs euro do zamówień publicznych w 2017 r. określa Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. tj. 1 € = 4,1749 zł.

Zgodnie z procedurami określonymi w w/w regulaminie w 2017 r. przeprowadzano:

1. **37 postępowań** w trybie rozeznania rynku dla zamówień powyżej 7 000 € do 20 000 €;

2. **0 (zero) postępowań** w trybie zapytania ofertowego dla zamówień powyżej 20 000 € jednak nie przekraczających 30 000 €.

Większość zamówień publicznych w 2017 r. nie przekraczała szacunkowej wartości **7 000 €**, w związku z czym nie stosowano postanowień omawianego Regulaminu (*co umożliwia § 4 pkt 3 niniejszego Regulaminu*).

Wydatki dokonywano w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem 2 zasad:

1. uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
2. optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Nadmienia się, że dziewięciokrotnie Dyrektor Ośrodka, na uzasadniony wniosek pracownika odpowiedzialnego za określone zadanie, wyraził zgodę na udzielenie zamówienia konkretnemu wykonawcy bez konieczności stosowania procedury określonej w Regulaminie udzielania zamówień, których wartość nie przekracza równowartości kwoty 30 000 € (*co umożliwia § 4 pkt 24 oraz § 4 pkt 29 omawianego Regulaminu*).

9.5. SKARGI I WNIOSKI

W 2017 r. do MGOPS w Więcborku nie wpłynęła żadna skarga dotycząca pracy OPS.

9.6. KONTROLE

W roku 2017 Ośrodek Pomocy Społecznej poddany był zewnętrznej kontroli przez **Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Sępólnie Kraj.**, w zakresie:

1. kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych;
2. rozpoznawanie możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano decyzję nr PZ.5580.7.2.5.2017 z dnia 22.05.2017 r. nakazującą:

1. wyposażyć obiekt w przeciwpożarowy wyłącznik prądu w terminie do 30.12.2017 r.;
2. dokonać okresowej aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, dostosować do wymaganego zakresu merytorycznego obowiązujących przepisów w zakresie ujęcia w planach graficznych niezbędnych danych parametrów obiektu zgodnie z protokołem z czynności kontrolno-rozpoznawczych w terminie do 30.06.2017 r.;
3. oznakować znakami ewakuacyjnymi kierunki ewakuacji oraz wyjście ewakuacyjne z podpiwniczenia na zewnątrz budynku w terminie do 10.06.2017 r.;
4. wyposażyć drogę komunikacji ogólnej służącej ewakuacji z podpiwniczenia budynku w instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w terminie do 30.12.2017 r.

Zalecenia pokontrolne w wymaganych terminach wykonano.

10. POTRZEBY I PLANY W ZAKRESIE ŚWIADCZENIA POMOCY NA RZECZ MIESZKAŃCÓW GMINY NA ROK 2018

10.1. POTRZEBY NA ROK 2018

1. potrzeby szkoleniowe:

- 1.1. systematyczne doskonalenie zawodowe kadry OPS;
- 1.2. systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1.3. doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi procedurę Niebieskiej Karty (interdyscyplinarne podejście do rozwiązania problemu).

2. potrzeby w zakresie remontów, modernizacji i adaptacji:

- 2.1. w celu realizacji założeń **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020**, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, niezbędnym staje się **dostosowanie otrzymanego lokalu** na magazyn dla bezpiecznego i spełniającego wymogi sanitarne przechowywania i wydawania żywności w ramach programu POPŻ.

3. potrzeby w zakresie podnoszenia jakości usług:

- 3.1. wdrożenie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych – opracowanie procedur wewnętrznych;
- 3.2. dalsza praca nad skuteczniejszymi metodami świadczenia **pracy socjalnej**;
- 3.3. wprowadzanie wywiadów środowiskowych do terminali mobilnych;
- 3.4. doskonalenie zakresu i skuteczności **współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami**, w szczególności w zakresie interdyscyplinarnego rozwiązywania kwestii przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
- 3.5. pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań (*dof. do zatrudnienia asystentów rodziny, realizację zadań ostonowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*);
- 3.6. podejmowanie działań zmierzających do rozwoju **wolontariatu** na rzecz mieszkańców gminy,
- 3.7. stworzenie na terenie gminy **mechanizmów pomocy w formie opieki długoterminowej nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi**;
- 3.8. **rozwój i prowadzenie szeregu usług społecznych adresowanych do osób niesamodzielnych (w tym starszych i niepełnosprawnych)** wymagających opieki w miejscu zamieszkania lub w środowiskowych formach wsparcia, np. specjalistycznych *usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania (realizowanych np. przez pielęgniarkę, rehabilitanta)*; *utworzenie dziennego domu pobytu, uruchomienie pomocy sąsiedzkiej*. Wskazaniem byłoby utworzenie również większej ilości *klubów seniora*, na obszarach wiejskich przy wykorzystaniu dostępnej infrastruktury;
- 3.9. rozwój działań na rzecz **organizowania społeczności lokalnej** wraz z skutecznym pozyskiwaniem środków finansowych (w tym również środków unijnych);
- 3.10. rozwój systemu wsparcia dla rodziny w środowisku lokalnym w formie **rodzin wspierających**;
- 3.11. pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań (*dof. do zatrudnienia asystentów rodziny, realizację zadań ostonowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*).

4. potrzeby w zakresie zmian organizacyjno-prawnych funkcjonowania jednostki:

4.1 uregulowanie kwestii prawnej korzystania z nieruchomości:

- ⇒ przy ul. Pocztovej 16 - siedziba **Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku.**
- ⇒ przy ul. Mickiewicza 22a – siedziba **MGOPS;**

Obecny stan prawny uniemożliwia przeprowadzenie jakichkolwiek inwestycji.

4.2 zmiany w strukturze organizacyjnej ośrodka, w zakresie powołania **Klubu „Senior+”** ze środków programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2018.

10.2. PLANY NA ROK 2018

- 1) Przeprowadzenie monitoringu działań ujętych w **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2014 – 2021** za 2017 r..
- 2) Efektywna realizacja działań wynikających z:
 - **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020** (w szczególności dalsze aktywne wdrażanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w zakresie pracy z rodziną na rzecz utrzymania dziecka w rodzinie: powstawanie rodzin wspierających, rozwój działań interdyscyplinarnych, poszerzenie poradnictwa specjalistycznego);
 - **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2017-2022** (w szczególności wzmocnienie działań i współpracy wszystkich służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
 - **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych Uzależnień w Gminie Więcbork na 2018 r.**
- 3) Kontynuowanie funkcjonowania **Punktu Obsługi Klienta** w czasie rozpoczynającego się okresu zasiłkowego dla osób ubiegających się o świadczenia rodzinne i świadczenie wychowawcze, Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.
- 4) Efektywne **aplikowanie o środki zewnętrzne** ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wynikających ze Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego,
- 5) **Rozwój dostępności do usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych z terenu gminy Więcbork** (wprowadzenie na terenie gminy w ramach pomocy sąsiedzkiej).

11. ZAŁĄCZNIKI

11.1. WYKONANIE BUDŻETU MGOPS w WIĘCORKU w ROKU 2017

Dział	Rozdział	§	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
			OGÓŁEM	21.435.401,00	21.154.778,16	98,69
851			OCHRONA ZDROWIA	206.600,00	201.487,35	97,53
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	206.600,00	201.487,35	97,53
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	14.550,00	14.550,00	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	2.550,00	2.550,00	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	351,00	351,00	100,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	24.820,00	24.550,00	98,91
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	76.117,80	75.164,30	98,75
		4260	Zakup energii	13.000,00	10.655,35	81,96
		4270	Zakup usług remontowych	3.286,00	3.286,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	63.750,00	63.210,33	99,15
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1.154,00	1.049,17	90,92
		4430	Różne opłaty i składki	121,20	121,20	100,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	6.900,00	6.000,00	86,96
852			POMOC SPOŁECZNA	6.048.520,00	5.859.589,02	96,88
	85202		Domy pomocy społecznej	518.680,00	509.346,19	98,20
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	518.680,00	509.346,19	98,20
	85203		Ośrodki wsparcia	680.307,00	679.015,88	99,81
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	450,00	422,48	93,88
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	352.850,00	352.717,36	99,96
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	18.580,15	18.580,15	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	64.360,00	64.125,56	99,64
		4120	Składki na Fundusz Pracy	5.690,00	5.654,87	99,38
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	41.673,00	41.387,00	99,31
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	85.496,46	85.488,76	99,99
		4260	Zakup energii	22.738,00	22.256,41	97,88
		4270	Zakup usług remontowych	4.725,00	4.719,34	99,88
		4280	Zakup usług zdrowotnych	405,00	405,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	65.905,00	65.900,68	99,99
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1.370,00	1.347,43	98,35
		4410	Podróże służbowe krajowe	195,00	150,00	76,92
		4430	Różne opłaty i składki	1.729,30	1.729,30	100,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	12.560,09	12.560,09	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1.580,00	1.571,45	99,46
	85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	38.000,00	32.744,54	86,17
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1.702,68	1.702,68	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	297,32	297,32	100,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	13.765,00	12.870,00	93,50
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.659,00	1.384,94	83,48
		4300	Zakup usług pozostałych	20.576,00	16.489,60	80,14
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby	46.485,00	46.427,55	99,88

			uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej			
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	46.485,00	46.427,55	99,88
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	554.326,00	518.769,64	93,59
		3110	Świadczenia społeczne	539.259,25	503.702,89	93,41
		3119	Świadczenia społeczne	15.066,75	15.066,75	100,00
	85216		Zasiłki stałe	269.112,00	264.354,70	98,23
		3110	Świadczenia społeczne	269.112,00	264.354,70	98,23
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	2.438.045,00	2.399.496,56	98,42
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	6.000,00	5.518,96	91,98
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1.651.073,40	1.638.314,09	99,23
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	122.871,60	122.871,60	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	300.600,00	296.804,90	98,74
		4120	Składki na Fundusz Pracy	35.900,00	30.534,13	85,05
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1.100,00	767,00	69,73
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	94.778,48	88.629,32	93,51
		4260	Zakup energii	12.950,00	11.108,37	85,78
		4270	Zakup usług remontowych	10.380,96	9.104,16	87,70
		4280	Zakup usług zdrowotnych	3.000,00	2.177,60	72,59
		4300	Zakup usług pozostałych	92.059,25	91.477,43	99,37
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	6.700,00	6.275,77	93,67
		4410	Podróże służbowe krajowe	16.000,00	15.346,82	95,92
		4430	Różne opłaty i składki	3.000,00	2.134,95	71,17
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	54.131,31	54.131,31	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	9.500,00	9.128,27	96,09
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	18.000,00	15.171,88	84,29
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	102.349,00	102.348,99	100,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	97.180,00	97.180,00	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3.349,00	3.348,99	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	1.820,00	1.820,00	100,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	384.000,00	380.772,85	99,16
		3110	Świadczenia społeczne	384.000,00	380.772,85	99,16
	85278		Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	845.656,00	785.066,00	92,84
		3110	Świadczenia społeczne	845.656,00	785.066,00	92,84
	85295		Pozostała działalność	171.560,00	141.246,12	82,33
		3110	Świadczenia społeczne	147.240,00	116.931,60	79,42
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	4.810,00	4.810,00	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	11.310,00	11.307,82	99,98
		4300	Zakup usług pozostałych	8.200,00	8.196,70	99,96
853			POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	48.088,00	48.086,75	100,00
	85395		Pozostała działalność	48.088,00	48.086,75	100,00
		4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	12.758,50	12.758,50	100,00
		4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	16.843,28	16.843,28	100,00
		4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	2.227,70	2.227,68	100,00
		4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	2.940,77	2.940,77	100,00
		4127	Składki na Fundusz Pracy	312,60	312,59	100,00
		4129	Składki na Fundusz Pracy	303,95	303,95	100,00
		4217	Zakup materiałów i wyposażenia	12.701,20	12.699,98	99,99
855			RODZINA	15.132.193,00	15.045.615,0	99,43

					4	
	85501		Świadczenie wychowawcze	9.101.182,00	9.079.996,42	99,77
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	200,00	90,74	45,37
		3110	Świadczenia społeczne	8.966.682,00	8.951.708,74	99,83
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	79.820,00	79.808,00	99,98
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4.001,08	4.001,08	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	14.640,00	14.633,00	99,95
		4120	Składki na Fundusz Pracy	2.060,00	2.053,28	99,67
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	16.000,00	15.154,84	94,72
		4280	Zakup usług zdrowotnych	200,00	40,00	20,00
		4300	Zakup usług pozostałych	13.627,47	8.555,29	62,78
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2.865,35	2.865,35	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1.086,10	1.086,10	100,00
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	5.518.705,00	5.512.136,26	99,88
		3110	Świadczenia społeczne	5.105.063,00	5.100.150,95	99,90
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	168.732,89	168.434,78	99,82
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	13.167,11	13.167,11	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	220.752,00	219.847,92	99,59
		4120	Składki na Fundusz Pracy	4.370,00	4.335,25	99,20
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.320,00	1.260,00	95,45
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4.940,25	4.940,25	100,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	359,75	0,00	0,00
	85504		Wspieranie rodziny	416.173,00	366.923,49	88,17
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	600,00	372,67	62,11
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	263.097,16	237.297,55	90,19
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	16.435,84	16.435,84	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	48.900,00	43.015,92	87,97
		4120	Składki na Fundusz Pracy	6.900,00	5.770,34	83,63
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	39.050,00	36.810,00	94,26
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	333,29	79,99	24,00
		4280	Zakup usług zdrowotnych	1.100,00	433,00	39,36
		4300	Zakup usług pozostałych	10.500,00	5.642,46	53,74
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	3.500,00	1.499,49	42,84
		4410	Podróże służbowe krajowe	10.080,00	7.901,26	78,39
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	9.366,71	9.366,71	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	6.310,00	2.298,26	36,42
	85508		Rodziny zastępcze	59.900,00	52.315,24	87,34
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	59.900,00	52.315,24	87,34
	85510		Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	32.113,00	30.123,63	93,81
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	32.113,00	30.123,63	93,81
	85595		Pozostała działalność	4.120,00	4.120,00	100,00
		3110	Świadczenia społeczne	4.000,00	4.000,00	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	120,00	120,00	100,00

Źródło: opracowanie własne